Pirmas Liet. Dienraštis Amerikoje

Adresas:
NAUJIENOS, 1840 SOUTH HALSTED STREET
CHICAGO, ILLINOIS
TELEPHONE CANAL 1504

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Entered as Second Class Matter March 7, 1914, at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

First Lithuanian Daily in America
NATIONAL EDITION
RYTMETINE LAIDA

VOL IV. Kaina 2c Chicago, Ill., Sereda, Birželio (June) 13, 1917. Price 2c. No. 140.

"Tėvynė" (exch)
307 W30th st

GRAIKIJOS KARALIUS NETEKO SOSTO

Francuzai užėme Atėnus

Apriboja išvažiavimą iš S.V.

GRAIKIJOS KARALIUS NETEKO SOSTO.

Francuzai užėmė Graikijos sostinę Atėnus; karali us konstantinas busiąs nuvežtas Italijon.

ATĖNAI, Graikija, birž. 13. — Graikijos karalius Konstantinas atsisakė nuo sosto. Tokia žinia atėjo šiandie iš Graikijos sostinės Atėnų. Ta pati žinia, beje, sako, kad Konstantino atsisakymas buvo ne liuosanoris. Jį privertė atsisakyti "tautų liuosuotoja" Anglija padedama savo talkininkės Francijos. Kartu atsisakė ir Konstantino sosto paveldėtojas, vyresnysis jo sunus Jurgis. Konstantinas turėsiąs apsigyventi Italijoje, kadangi taip nori talkininkai...

Karaliaus Konstantino atsisakymas, kaip skelbia atėjusios iš Londono ir Paryžiaus žinios, įvyko prie sekamų aplinkybų. Talkininkai griežtai pareikalavo, idant Graikijos valdžia pavestų jų žinion turtinguosius Thessalijos javų laukus, vienintėlį didžiausią visoje Graikijoje žemdirbystės apskritį. Statydami šitą reikalavimą jie, talkininkai, pradėjo gabenti ir kariuomenę į Graikijos sostinę Atėnus. Oficialis Paryžiaus pranešimas sako, kad Francijos kariuomenė jau panedėlyje buvusi pasiųsta į Athėnus. Šiandie Graikijos sostinė faktiškai yra atiduota francuzų armijos vadų malonei — nors oficialis pranešimas ir sako, kad ji paėmusi į savo rankas TIK maisto kontroliavimą.

Graikijos karaliaus sostas patenka į antrojo Konstantino sunaus, Aleksandro, rankas, kuris pilnai atsakąs savo "pašaukimui" — nes esąs "pro-English"...

Džingų spauda staugia, kad Konstantino rezignacija yra tai "crushing blow to Germany" — nustelbiantis smugis Vokietijai. Pasiliuosavusi nuo vokiečių intekmės Graikija, girdi, suteiksianti talkniinkams ytin žymią paspirtį. Nors tos šalies gyventojai, bent didelė jų didžiuma, yra priešingi dabartinei skerdynei.

Vadinas, ko neatsiekė talkininkų auksas bei jų diplomatai, tą dabar atliko spėka.

S. V. APRIBOJA IŠVAŽIAVIMĄ.

Niekas nebegalės išvažiuot iš Amerikos be pasporto.

WASHINGTON, birž. 12. — Vaisbos sekretorius Redfield pranešė visoms laivų kompanijoms, kad jos nepriimtų ant laivų nė jokių svetur keliaujančių pasažierių, ar jie butų Suv. Valstijų piliečiai ar ateiviai, jeigu jie neturės reikalingo pasporto iš Walstybės Departamento.

NAUDOJASI RUMANIJOS KEROSINO ŠALTINIAIS.

Jais pilnai aprupinama armijos reikalavimai.

AMSTERDAM, per Londoną, birž. 13. — Oficialė vokiečių valdžios žinių agentura, Wolf biuras, praneša, kad turtingieji Rumanijos kerosino šaltiniai, kuriuos sunaikino besitraukianti Rumunijos armija, jau baigiama atsteigti. Kol kas išimtu Rumunijos kerosinu patenkinama tik armijos reikalavimai. Toliau manoma, kad busią galima pasiųsti dalį ir civiliams Vokietijos gyventojams.

AIRIJOJE NERAMU.

Policija išvaikė susirinkimą Dubline.

DUBLIN, Airija, birž. 13. — Sinn Fein, Anglijos priešininkų partija vakar bandė surengti protesto mitingą prieš žiaurų anglų valdžios elgimąsi su suimtais airių sukilėliais. Susirinkimas betgi negalėjo įvykti: policijos lazda atliko savo. Susirėmime sužeista ir pats policijos inspektorius Mills.

Sakoma, kad toks "neapgalvotas Sinn Fein'erių žingsnis" galįs pakenkti visam Airijos reikalui — Anglijos valdžia galinti supykti ant "nedėkingųjų" airių ir neduoti Airijai "Home Rule" — savyvaldos.

UŽPUOLĖ RUSŲ BAZĄ.

Vokiečių orlaivininkai bombardavo Rusų laivyno bazą.

BERLINAS, birž. 13. — Oficialiai pranešama, kad vokiečių orlaivių skadronas pereitą nedėldienį bombardavo rusų laivyno bazą Rygos įlankoje. Pridaryta daug nuostolių.

ZOOLOGINIS PATRIOTIZMAS.

Anglijos jureivių unija vis dar atsisako vežti Anglijos Socialistų delegatus Petrogradan, nors valdžia suteikė jiems pasportus.

LONDONAS, birž. 13. — Nežiurint to, kad Anglijos valdžia atsisako panaikinti išduotus socialistų delegatams pasportus į Petrogradą — jureivių ir pečkurių unija vis dar spiriasi ir atsisako vežti juos. Jureivių unija mat užsispyrė, kad delegacija duotų jai raštiką pažadėjimą, jogei ji stosianti už atlyginimą talkininkų jureiviams nuostolių, padarytų vokiečių jurių piratais-submarinomis. Negana to, jureiviai reikalauja, idant delegacija viešai atsiprašytų jureivių už tulus "įžeidimus."

Šitoks jureivių unijos pasielgimas iššaukė aštrų protestą Anglijos darbininkų organizacijose. Pav. Glasgovo darbininkų Centralė Taryba pasiuntė socialistų delegacijos vadams, Macdonaldui ir Jowettui užuojautos rezoliuciją, kurioje nupeikiama netaktingus jureivių unijos pasielgimus. Be to, panedėlio vakare ten pat atlaikyta eilė viešų susirinkimų, kur taipgi pasmerkta jureivių žygiai.

Beje, eina gandas, kad delegacija, jeigu jureiviai neatmainys savo nutarimo, vyksianti Petrogradan — orlaiviais.

IMS UŽ PAKARPOS MAISTO SPEKULIANTUS

Wisconsino valstijos senatas priėmė bilių, įgalinjantį valdžią konfiskuoti maisto ir anglių sandėlius.

MADISON, birž. 13. —Wisconsino valstijos senats vakar priėmė bilių, kuris įgalioja šalies gynimo tarybą konfiskuoti visus maisto ir anglių sandėlius — atsitikime, jeigu pristygtų maisto arba spekuliantams bandant kelti per nemierą jo kainas.

TIK 2,750,000.

Nereikalavę paliuosuoti iš kariuomenės.

WASHINGTON, birž. 13. — Telegramos praneša, jogei iš dešimties milionų užsiregistravusiųjų t.v. kareivinio amžiaus vyrų tik 2,750,000 nereikalavę, kad valdžia paliuosuotų juos nuo tarnavimo kariuomenėje. Telegrama todel sako, kad šioji šalis jau kaipir turinti 2,750,000 vyrų kariuomenę.

Tai betgi prastas paliudijimas didiemsiems šios šalies patriotams-kapitalistams.

PAAIŠKĖJO

Kad Kynijos prezidentas gali sutikt ir nesutikt pavaryti parlamentą.

PEKING, birž. 13. — Vakar buvo išspausdinta "Naujienose" dvi viena kitai prieštaraujančios žinios apie dalykų stovį Kynų sostinėje. Ten buvo pasakyta, butent, kad Kynijos prezidentas jau sutikęs pavaryti parlamentą, ir kad jau esą svarstoma klausimas uždrausti dabartinio parlamento nariams statyti savo kandidaturas kitiems rinkimams. Kita žinia gi tvirtino, jogei prezidentas nieku budu nesutinkąs pavaryti parlamentą. Jis velyj pats rezignuosiąs, jei to reikalausią šalies interesai.

Dabar tatai paaiškėjo. Pora valandų po to, kai jis kalbėjosi su Chicagos Daily News korespondentu Gile ir bažijosi nesutiksiąs pavaryti parlamentą, jis pasiuntė telegramą gen. Čang-Hsungui, kuris stovi su savo armija šalia sostinės vartų. Ir užreiškė, kad jis, Li-Juan-Hungas, sutinkąs pavaryti parlamentą. Tuoj buvusi patiekta reikalinga proklamcija, po kuria jis ir pasirašė.

Parlamentas jau butų pavarytas, jei po prezidento proklamacija butų pasirašęs dabartinis Kynijos ministerių pirmininkas Vu-Tang-Fangas.

Dar daugiau. Radikalusis prezidentas net atsisakęs patvirtinti savo vakarykštį pasikalbėjimą su Daily News korespondentu. Dejei tos priežasties rezignavęs vyriausias Kynijos prezidento sekretorius bei Daily News korespondento interpretatorius Kvo-Tui-Či. Jį pasekę ir kiti seni prez. draugai.

Dabar prezidentas tvirtina, jogei parlamentą pavarymo reikalauja "bendri šalies interesai."

JIS "IŠGELBĖJO" VENGRIJĄ.

Austrijos karalius Karolis "išgelbėjęs" Vengriją pavarydamas premierą Tišą.

AMSTERDAM, Holandija, birž. 13. — Specialis Chicagos Daily News korespondentas, Rene Feibelman, rašo, jogei Austrijos karalius Karolis išgelbėjęs (nuo revoliucijos!) Vengrijos pavarydamas atkaklųjį "reakcionierių, premierą Tišą, ir paskirdamas jo vieton "liberalį Moritz Esternhasy."

Vokiečiai, sako, labai nepatenkinti naujuoju Vengrijos ministerių pirmininku. Mat jis buk manąs pravesti šalyje reformų — radikalesnių nei kad savu laiku siulęs reakcionierius Tiša.

VIESULA CHICAGOJE.

CHICAGO, briž. 13. — Šianakt, apie 10 val. vakaro, Chicagoje siautė stipri viesula su griaustiniu. Vidurmiestyje ponas perkunas iškalęs keliatą langų.

BELGAI STIMPA BADU.

Atsisakančius dirbti vokiečių valdžia marinanti badu.

HAVRE, birž. 13. — Pusiau oficialis Belgų valdžios pranešimas sako, kad vokiečių valdžia marinanti badu išvarytus į Vokietiją belgus. Pasipriešinusius ar atsisakiusius dirbti belgus vokiečiai uždaro belaisvių stovyklose ir mariną badu. Tuo budu bėgiu trijų mėnesių vokiečių valdžia jau numarinusi 500 belgų.

SUSTABDYS RANDŲ KĖLIMĄ.

Namų savininkai nori pasinaudot dabartine kare.

WASHINGTON, birž. 13. — Asttovų butan busią įvesta įstatymų sumanymas, draudžiąs namų savininkam kelti kainas už persamdomus darbininkams kambarius.

Kad visi naudojasi kare— kodel to nedaryt namų savininkams?

WASHINGTON, birž. 13. — Anglijos valdžia sugrąžina šios šalies vaisbininkams šešiolika milionų svarų vilnų, kurios buvo konfiskuota bevežant jas iš Australijos. Kaipgi čia užlaikysi talkininkės gerą...

WASHINGTON, birž. 13. — Vokiečių submarina paskandino dar vieną Suv. Valstijų pirklybinį laivą, Petrolite, priklausantį Standard Oil kompanijai. Pasigendama 18 žmonių.

VIENNA, birž. 13. — Oficialis Viennos pranešimas sako, jogei vakar pradėtasis italų užpuolimas Trentino fronte jau sulaikytas — "su dideliais nuostoliais priešui."

SUSITAIKĖ.

Laimėjo 8 val. darbo dieną ir algų padidinimą.

CHARLESTON, W. Va.— Aštuonioliktasai United Mine Workers unijos distriktas visuotinu balsavimu patvirtino savo atstovų patiektąją ir bendroje samdytojų ir angliakasių atstovų konferencijoje priimtą sutartį. Sulig ta sutartimi angliakasiai laimi aštuonių valandų darbo dieną, žymų algų padidinimą ir šiaip tulų pagerinimų kasyklose.

Tas laimėjimas paliečia dalies (vakarinės) Pennsylvanijos, visų Illinois, Ohio ir Indiana valstijų angliakasius.

Iš Darbo Lauko.

INTERNACIONALĖS ODMINIŲ UNIJOS KONVENCIJA BOSTONE

Reikalauja, kad valdžia paimtų į savo rankas maisto produkciją; smerkia Gompersą; sveikina Rusijos revoliuciją.

BOSTON, birž. 12. — Šiomis dienomis čia laikė trečią savo konvenciją Internacionalė Odminių (kailiadirbių) unija. Paskutinėje sesijoje konvencija priėmė keliatą svarbių rezoliucijų, butent, kad kongresas atšauktų priimtąjį parinktinio (selective conscription) kareiviavimo įstatymą, kad valdžia paimtų į savo rankas maisto produkciją, kad butų daroma visa atsiekimui umios ir patvarios taikos, kad valdžia nesikėsintų suvaržyti laike dabartinės karės spaudos, žodžio ir susirinkimų laisvę ir tt.

Konvencija, be to, pasiuntė Petrogradan pasveikinimą Darbininkų ir Kareivių Atstovų Tarybai. Taipjau ir tarptautinei socialistų konferencijai Stockholme. Tuo pačiu laiku konvencija kaip vienu balsu pasmerkė šios šalies "darbininkų vadą" Gompersą, kuris atsisakė pasiųst delegatų į Stockholmo konferenciją.

Pagalios konvencija pažadėjo visokią galimą pagelbą pasmerktiems San Francisco darbininkų vadams— Mooney, jo žmonai ir kitiems.

Konvencija, beje, paskyrė 200 dolerių parėmimui New Yorko socialistų dienraščio The New York Call.

"SUSIPRATO."

Ir padidino darbininkams algas.

OIL CITY, Pa., birž. 12.— Oil Well Supply kompanijos bosai "susiprato" — kuomet darbininkai pradėjo organizuoties tikslu pareikalauti algų padidinimo. Kompanija tuoj paskelbė, jogei ji norinti palaikyti draugingus santykius su savo darbininkais ir — pakelianti jiems užmokestį 12½ nuoš.

IŠVIJO IŠ DIRBTUVĖS

Kad nenorėjo priklausyti unijon.

CHATTANOGA, Tenn., birž. 12. — Vietiniai medvilnės fabrikantai išvijo iš dirbtuvių apie tris tukstančius darbininkų, intariamų "pavojinguose palinkimuose", vadinasi organizavime savo draugų darbininkų.

Išvytuosius darbininkus šelpia United Textile Workers unija.

SAMDOSI STREIKLAUŽIUS,

Kad darbininkai atsisakė pasirašyti po korporacijos patiekta sutarčia.

PEORIA, Ill. —Dailydžių korporacija išvijo savo darbininkus-unijistus, atsisakiusius pasirašyti po varžančia jų laisvę sutartimi. Nepaklusnųjų unijistų vieton samdytojai pasiėmė streiklaužius.

NEGALI IŠARDYT DARBININKŲ VIENYBĖS.

Tai pasikvietė kareivius.

NEWARK, N. J. — Edward Maher Sons kompanija butinai užsispyrė išardyt savo darbininkų vienybę. Bet nepajiegia. Tos kompanijos darbininkai molderiai streikuoja jau nuo pereito rugpjučio mėn. Reikalauja algų padidinimo ir geresnių darbo sąlygų. Kompanija samdosi streiklaužių ir moka jiems brangiau nei kad streikuojantįs reikalauja. Bet kadangi tas nenugąsdina streikininkus ir jie pasekmingai atkalbinėja atvežtus iš kitur streiklaužius, tai patriotingieji samdytojai pasikvietė "tėvynės gynėjų"-kareivių.

Centralis Newarko darbo unijų komitetas užprotesta prieš tokį kompanijos elgimąsi. Dalykas gal atsidurs teisme. Streikininkai gi nežada nusileisti ir pastarąjam samdytojų triksui. Jie žada dar energingiau tęsti pradėtąją kovą — iki ji bus laimėta.

Naujienų Skaitytojų

domą atkreipiame į busimąjį nedėlioj, birželio 17, milžinišką tarptautinį Socialistų presos Pikniką Riverview Parke.

Šis piknikas, tai ne paprastas vien tik pramogai rengiamas piknikas, nors ir pramogų bus daug gražesnių ne kaip paprastuose piknikuose, — šis piknikas bus kartu ir milžiniška darbininkų demonstracija prieš šios šalies despotus, kalančius vis stipresnius pančius darbininkų klesai.

Visas šio pikniko pelnas eina darbininkiškos spaudos naudai. Tat paraginame visus Naujienų skaitytojus ir draugus: Važiuokite į Tarptautinį Socialistų Presos Pikniką! Biletai gaunami Naujienų ofise.

Iš rusų revoliucijos

Darbininkų ir Kareivių Atstovų Tarybos žygiai.

Prieš porą dienų telegramos pranešė iš Rusijos žinią, kad Darbininkų ir Kareivių Atstovų Tarybai reikalaujant, buvusis caras tapęs perkeltas į Petro ir Povylo tvirtovę. Laikinoji Valdžia, mat, taip švelniai su tuo buvusiu Rusijos budeliu apsiėjus ir tiek jam laisvės davus, kad revoliucionieriai ėmė nujausti pavojų.

Viename francuzų kairiųjų socialistų organe rašo rusų revoliucionierius Steklov daug indomių dalykų apie pirmasias revoliucijos dienas ir apie tą rolę, kurią lošė Darbininkų ir Kareivių Taryba. Tik ačiu tai Tarybai ir jos veikimui pasisekė išgelbėti Rusiją, kad vietoj caro Mikalojaus ant sosto nepasodinta didkunigaikštis Mykolas.

Iš pranešimo dg. Steklovo, kurs patsai visame tame judėjime dalyvavo, pasirodo, kad ištisos dienos turėjo praslinkti, kol pavyko Laikinajai Valdžiai įsisteigti.

Socialistai, kuriuos tuojau pakviesta dalyvauti valdžioje, atsisakė visai bendradarbiauti. Jie dagi nematė reikalo deleguoti social-demokratų frakcijos atstovų į laikinąjį Dumos Komitetą. Jie bevelijo pasilikti sau teisės neprileisti prie valdžios tokių asmenų, kuriuos jie skaitė kaipo nepageidaujamus ir kenksmingus. Tuo tarpu jie sutaisė devynius reikalavimų punktus, kuriuos pristatė Dumos Komitetui ir kurie, su menkais tik pataisymais tapo to Komiteto priimti ir įdėti į primąjį naujosios valdžios programą.

Dar indomiau pažvelgus už kulisų į tą kovą, kuri ėjo tarp buržuazinės partijos atstovaujančiojo Dumos Komiteto ir socialistų Darbininkų ir Kareivių Atstovų Tarybos del pašalinimo caro nuo sosto. Delegatų Atstovų Tarybos Pildomasai Komitetas, mat, visai netikėtai sužinojo, kad Gučkovas, kur paskui buvo karės ministeriu, išvien su Šulginu, nacionalistų ir tikrųjų rusų vadu, gavę iš Dumos Komiteto įsakymą važiuoti pas carą. Darbininkų ir Karcivių Taryba ant tų pėdų davė įsakymą geležinkelių stočių valdyboms neleisti išvažiuoti Gučkovui su Šulginu, bet jau buvo per vėlu. Abudu tuodu pasiuntiniu spėjo prasmukti ir nuvykti į Pskovą ir ten išgauti caro atsisakymą nuo sosto. Bet kartu su caro atsisakymu juodu pargabeno ir paskyrimą caru didkunigaikštį Mykolą.

Darbininkų ir Kareivių Atstovų Tarybos Pildomasai Komitetas tuojau pakėlė aštriausią protestą prieš tokią machinaciją, pareikalavo, kad Mykolas ant tų pėdų išsižadėtų sosto ir pagrumojo, kad jeigu šešių valandų bėgiu Mykolo atsisakymas nebus Darbininkų ir Kareivių Tarybos rankose, tai bus naujas revoliucijos sukilimas.

Tai padarė savo. Ministerių taryba nieko nebelaukdama skubinos in corpore pas didkunigaikštį Mykolą. Tasai, išklausęs ministerių, pamatė, kad dalykai blogi ir kad jeigu jis umai neišsižadės pretenzijų prie sosto, jis turės susitikti su revoliucionierių kareivių durtuvais. O tai juk nelabai malonus dalykas. Ir jis atsisakė.

Mykolui atsisakius nuo sosto — o tai įvyko tik dviem valandom praslinkus nuo paduoto ministerių tarybai ultimatumo — Darbininkų ir Kareivių Atstovų Taryba paskelbė savo manifestą, kuriuo ji pasižada — tam tikromis sąlygomis — remti Laikinąją Valdžią.

Veikiai po to darbininkų Tarybai teko betgi vėl įsimaišyti. Dalykas buvo toks: Taryba sužinojo, kad Laikinoji Valdžia užvedė tarybas su Anglija, kad Anglija priglaustų pas save carą ir jo šeimyną. Už dviejų dienų caras su savo šeimyna turėjo but pasodintas ant vieno anglų kariško laivo ir išgabentas Anglijon.

Pavojus buvo didelis ir reikėjo veikti umai ir energingai, kad šita užmačia nejvyktų.

Darbininkų ir kareivių Tarybos Pildomasai Komitetas todel kuoveikiausia mobilizavo ištikimą kariuomenę; telegrafu davė įsakymų visiems Carskoje Selo gelžkelių stočių viršininkams ir darbininkams, kad jokiu budu neleistų carui išvažiuoti; pasiuntė savo komisarus į Carskoje Selo, caro rumus apsiautė šarvuotais automobiliais — ir tik tada, kada visa tai buvo padaryta, Taryba pranešė Laikinajai Valdžiai apie tai, kas padaryti...

Tik šituo greitu ir energingu žingsniu pavyko darbininkų Tarybai sutrukdyti caro ir jo šeimynos pabėgimą Anglijon.

Rusų revoliucija parodo dar, kaip lengva revoliuciją laimėjusiems darbininkams savo priešus — kapitalistus ir kapitalistų įnagius — pavergti palankiais pergalėjusiojo proletariato tarnais. Pavyzdžiui, toks atžagareivis Rodzianko, Dumos pirmininkas, kurs, kaip žinia, buvo taipjau laikinojo Dumos Komiteto pirmininku, revoliucijai įsisiubavus buvo taip galvos netekęs, kad jis pritarė kiekvienam darbininkų reikalavimui. Tomis dienomis į visa ką jis turėjo vieną, kaip liete nulietą, atsakymą:

—Savo garbe ir sąžine aš nieko prieš tai neturiu.

Ogi aršiausias reakcionierius Šulginas, kada socialistai perskaitė savo reikalavimus Laikinajai Valdžiai, nebesusirado nieko kita atsakyti, kaip tik užreikšti:

—Jeigu trys dienos atgal butų man kas pasakęs, kad aš nesipriešinsiu sušaukimui įsteigiamojo seimo pamatu visuotino, lygaus, tiesaus ir slapto balsavimo; jeigu man butų kas sakęs, kad man teks vedžioti Mikalojaus Romanovo drebanti ranka kada jis rašėsi savo atsisakymą nuo sosto, — tokį žmogų aš bučiau pavadinęs bepročiu. O šiandie aš jums sakau, kad jusų reikalavimams sušaukti įsteigiamąjį Seimą aš pilnių-pilniausiai pritariu.

Pergalingoji darbininkų klesos jiega — tegul tatai tiek Europos tiek Amerikos darbininkai pamato iš rusų revoliucijos — išauklėja žmoniškai dagi arogantingiausius kapitalistus ir didžiunus. Dalykas mat visados priklauso nuo to, kas turi savo kišeniuj raktus nuo kalėjimo durių. Politinė jiega darbininkų klesos rankose paverčia buržuazijos lekajus palankiais darbo žmonių tarnais.

(N. Y. Vztg.)

Laiškai iš Rusijos.

Naujienų skaitytojas F. F. Kiesilis iš Indiana Harbor, Ind., 2401—137 St. mums prisiuntė laišką, rašytą jo sesers iš Petrapilio kovo 6 d., 1917 m. Čia paduodame ištraukas.

"Brangųs mano broliai Pranciškau ir Motiejau. Labai jums ačiu, kad manęs neužmiršote budami tolimoje šalyj. Sausio 2 d. iškarto gavau iš jųs du laišku ir čekį ant trijų šimtų ir trisdešimts rublių. Pinigus atsiėmiau sausio 20 d. Jaučiu kad ir jumyse yra broliška meilė, kaip ir manyje prie jusų. Jeigu sveika busiu, stengsiuos jums atlyginti.

Gavus jusų laišką užėjau pas gradonačalninką prašyti užrubežinio pasporto. Ten man pasakė, o ir laikraščiuose buvo paskelbta, kad nuo sausio 15 d. vokiečių submarinos skandina visus talkininkų laivus. Nors nėra uždrausta išvažiuoti iš Rusijos, bet del anos priežasties ir aš turiu gyventi Petrograde.

Dabar Petrograde naujienų daugybė: sustreikavo visi darbininkai. Sustojo ne tik fabrikai, bet ir skalbyklos. Didžiausi streikai prasidėjo vasario 25 d. Sustojo visi traukiniai, tramvajai ir izvoščikai. Žodžiu, viskas sustojo. Visas valdžios raštines sudaužė ir sudegino. Visą policiją išnaikino. Visus kalėjimus atidarė ir paliuosavo kalinius. Kalėjimuosna sukimšo policiją. Dalį policijos išmušė. Visą valdžią nuvertė ir ž m o n ė s gavo laisvę: žmonės kasdien maršuoja gatvėmis su raudonomis vėliavomis ir dainuodami revoliucioniškas dainas. Darbininkai dabar liuosi. Patį carą nori paimt ir sunaikint. Kareiviai eina su darbininkais išvien. Dabar mes nieko nedirbam ir nežinia, kada bus koks sutvarkymas ir kada toji baisioji karė pasibaigs?

Daug aš jums negaliu aprašyti, gal patįs žinote iš laikraščių. Gal greit pasimatysime; gal nutils tos nelaimingos vėtros, gal užšvies saulės spinduliai; gal nudžius musų blakstienos; gal pražvis nauja gadynė; gal pasimatysime su savaisiais?

Brangųs broliai, jeigu gausite šį mano laišką, kuogreičiausia duokit atsakymą — kaip eina darbai Amerikoje ir kaip jusų sveikatėlė, nes aš, ne tik aš bet visas Petrapilis, jau dvi savaitės nieko nedirba. Pabėgėliams čia vargas baisiausias: diena metais, metai amžiais pavirsta man čia gyvenant. Kad galėčiau su jumis pasimatyti, man rodos, aš bučiau laimingesnė už visą pasaulį. Siunčiu šį laišką ir su nekantrumu laukiu atsakymo jusų seselė — Barbora Kiesilaitė."

Naujienų skaitytojui A. Baniui, 2615 Dodge Ave., m. s., Sioux City, Iowa, rašo sesuo iš Petrapilio:

"Pinigus nuo jusų apturėjau — ačiu. Dabar pas mus nauja tvarka stojo. Čia tiek daug naujo, kad jokiu budu negaliu aprašyt.

Dabar Rusijoje jau neliko senovės valdžios. Caras nulėkė nuo sosto.

Vasario 24 d. sujudo visas Petrapilis: prasidėjo revoliucija. Buvo labai baisu, bet tuoj visom pusėm pradėjo eit žmonės su raudonais vėlukais.

Dainavome svoboda dainas. Atsiuntė daug pulkų kareivių, kad mus iššaudytų. Kuomet atjojo kareiviai tai ir jie iškėlė raudoną vėliavą ir susivienijo su revoliucionieriais. Kazokai taipgi ėjo išvien.

Revoliucionieriai paleido iš visų kalėjimų žmones, okružną sudą sudegino, učastkus išdraskė ir visas popieras sudegino. Visus raudonsiulius kalėjiman sukimšo. Vienu žodžiu, viskas labai greit pasisekė ir tikimės, kad dabar bus geriau gyventi.

Dabar mums paskyrė dirbt tik 8 valandas į dieną. Žalavonės man moka 77 rublius į mėnesį.

Viską surašyt negaliu — tiek daug naujo, nepaprasto įvyko.

Sudiev mielas broli, linkiu kuogeriausios laimės. Sesuo V. Banytė."

Laiškas iš kelionės.

Hotel Alcazar,
Vancouver, B. C.

Drg. F. Rakas, grįžtantis Rusijon partijoje politiškų emigrantų, rašo:

Gerbiami draugai:

Kaip žadėjau parašyt jums keletą eilučių, tai ir pildau.

Pribuvome į Vancouver birželio 6 d. Kelionė buvo gan įvairi: kur tik progą gavę darėme demonstracijas. Taip, St. Paul, Minn. maineme traukinį ir surengėm demonstrasiją. Iškėlėm raudoną veluką, o iš krutinių išsiveržė garsus balsai "Marsalietės"; maršavome ne tik stotyje, bet ir gatvėmis. Žmonių buriai žiurėjo ir, progą gavę, klausinėjo, kas mes per vieni ir kur važiuojame.

Likosi išrinktas komitetas surengimui debatų ir referatų bei kitų kokių pamarginimų laike kelionės ant laivo. Į tą komitetą ir aš likau išrinktas.

Kaip matyt, tai mano svajonės pamatyt Filipinų ir Hawaii salas nueis per niek, nes agentas pasakė, kad jokių apsistojimų nebus ir kda musų laivas plauks tiesiog į Yokohamą.

Jeigu gausiu porgos, tai iš Yokohamos parašysiu daugiau.

Linkėdamas jums ir visiems chicagiečiams geriausio pasisekymo, laukiu pasimatymo laisvoj Rusijoje!

Pranas A. Rakas.

Birželio 6, 1917,

P. S. Laivas išplauks birželio 7 d. apie 11 val. rytó.

Maisto spekuliantai.

Pas Krylovą yra viena labai indomi sakmė. Jos turinys maž-daug sekamas.

Virėjas pagamino valgį: prikepė žąsiukų, ančiukų ir kitokių Dievo sutvėrimėlių ir visa tatai sudėjo ant stalo.

Jam reikėjo tulam laikui išeiti iš namų.

Namuose buvo katinas. Bet virėjas pasitikėjo jo dorumu ir paliko jį.

Sugrįžta namo. Žiuri ir netiki savo akims: katinas užsirioglinęs ant stalo kerta visčiukus.

Bet virėjo nepaprasto buta. Jis pirmoje vietoje užsimanė perskaityti katinui doros lekciją.

"Tu paleistuvi, tu nedorėli, kaip drįsti taip elgties? Aš tikėjau į tave, aš maniau, kad tu esi ištikimas. Na, o dabar, žiurėkite, kokią kiaulystę padarei!"

Tuo tarpu katinas klausosi ir ėda.

Lyginai toki pat procedura dabartės darosi tarp spekuliantų, iš vienos pusės, ir valdžios, — iš kitos.

Valdžia lošią to moralisto virėjo rolę, o maisto spekuliantai — katino.

Kokių tik dalykų nepripasakoja valdžios atstovai.

Esą maisto spekuliacija šiandie yra tolygi išdavystei ir žmogžudystei, — pasakė Suvienytų Valstijų agrikulturos ministerio pagelbininkas, Vroomanas.

Žodžiai, ištikrųjų, rustys. Geresnių negalėjo sugalvoti ir Krylovo virėjas.

Tečiau, tarp žodžių ir darbų guli visa bedugnė.

Nežiurint nuolatinio valdžios graudenimo, maisto spekuliantai išnaudoja žmones visais galimais budais.

Jie, kaip tas katinas, klausosi ir plėšia žmones dienos viduj.

O valdžia vis traukia savo giesmę.

—Taip negalima daryti, tai priešinasi dorai...

Deja, jinai nesustojo ant to. Juk buvo skiriamos įvairios komisijos, kurios turėjo ištirti, kodel maistas brangsta.

Prakaitavo, tyrinėjo komisijos ir priėjo prie išvados, kad maistas brangsta ačiu karei ir spekuliantų godumui.

Tuo jų "misija" ir užsibaigė.

Ko daugiau ir reikia? Vadinasi, valdžia žino brangumo priežastis. Čia ir kliui galas.

Šitas pavyzdys kuoaiškiausia parodo, kas rupi valdžiai.

Ir po to dar tuli turi užtektinai gėdos, kad kalbėjus apie šios šalies "demokratiškumą."

Kuomet gauja nenaudėlių daro, kas jai patinka, tai valdžia žiuri į tai per pirštus.

buk tie visi graudenimai, tie visi "stipryš" žodžiai yra niekas daugiau, kaip tik lėlių komedija del nuraminimo suaugusių žmonių.

Demokratinė valdžia yra tokia valdžia, kuri pildo didžiumos valią.

O ką daro Washingtonas? Jis šoka pagal didžiųjų kapitalistų dudelę.

Multi-milionieriams užsinorėjo karės, ir Washingtonas paskelbė ją.

Maisto spekuliantai išnaudoja žmones, o Washingtonas bijo padaryti žingsnio, kad sustabdžius tai.

Kur-gi? Juk negalima kišti nosies į privatiškus kapitalistų reikalus! Aš tata.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE
ĮSTEIGTAS 1886 METAIS

Kapitalas 1 Sausio, 1917, $145.000
Pomirtinių išmokėjo $92.715
Ligoje pašalpų $52.813

Moka pomirtinių $150, $300, $600 ir $1.000. Moka ligoje pašalpos—$6.00 $9.00 ir $12.00 į savaitę.

ŠELPIA Našles, Našlaičius, Moksleivius, Politiškus Kankinius, Imigrantus ir remia visus prakilnius lietuvių tautiškus ir kulturiškus reikalus.

ŽMONIŲ apšvietai leidžia savaitraštį „TĖVYNĘ" su iliustruotu mėnesiniu priedu Moterims ir Vaikams, ir nariai tą gauna dovanai. Leidžia kningas, kurias nariams duodama už pusę kainos.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE yra seniausia, didžiausi ir tvirčiausia apdraudos, pašalpos ir kulturos organizacija. Kuopos yra visuose miestuose. Norėdamas prisirašyti, kreipkis prie vietinės kuopos, arba norėdamas platesnių informacijų, rašyk pas Centro Sekretorių, šiuo adresu:

A. B. STRIMAITIS
307 WEST 30TH STREET, NEW YORK CITY

Telefonas Canal 3787
Akušerka
Mrs. A. Vidikas
Baigusi Akušerijos Kolegiją; ilgai praktikavusi Pennsylvanijos Hospitalėse ir Philadelphijoj. Pasekmingai patarnauju prie gimdymo. Uždyką duodu rodą visokiose ligose moterims ir mergelėms. Kalbu lietuviškai, angliškai, rusiškai, lenkiškai ir slavokiškai.
1739 S. HALSTED ST., CHICAGO,
Ant antrų lubų.

TEISINGIAUSIA IR GERIAUSIA LIETUVIŠKA
APTIEKA
Sutaisau receptus su didžiausia atyda, nežiurint, ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Taipgi vienatinė lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoj. Gyduolių galit gauti kokios tik pasaulyj yra vartojamos. Galit reikalaut per laiškus, o aš prisiųsiu per expresą.
K. Sidlauskis
Aptiekorius ir savininkas
SOUTH BOSTON, MASS.

JOSEPH C. WOLON
LIETUVIS ADVOKATAS
Ruimas 902-904 National Life Bldg., 29 So. La Salle St., Chicago, Ill.
Tel. Central 6390-6391. Atdara: Utarninko, ketverga ir subatos vakarais nuo 6 iki 8 val. vakare, po numeriu: 1646 MILWAUKEE AVE., Chicago, Ill.
Tel. Humboldt 97.

PIRK SAU visas Plumbavojimui reikmenis tiesiai už "wholesale" kainas. Mes parduosime visiems.
Levinthal Plumbing Supply Co.,
1637 W. Division St., Chicago,
Corner Marshfield Ave.
Kalbama lietuviškai.

KAZIMIERAS GUGIS
ADVOKATAS
Veda visokius reikalus, kaip kriminališkuose taip ir civiliškuose teismuose. Daro visokius dokumentus ir popieras.
Namų Ofisas: 3323 S. Halsted St. Ant trečių lubų Tel. Drover 1310
Miesto Ofisas: 127 N. Dearborn St. 1111-13 Unity Bldg. Tel. Central 4411

GERIAUSIA ŠOKIŲ MOKYKLA CHICAGOJ ir BURNSIDĖJ

J. KLOWAS, Tel. Canal 7270 Prof.
J. ŠLAZAS Tel. Canal 3161 Prof.
Šokiai atsibuna kas panedėlį ir pėtnyčią, 7:45 val. vakare.
Mes apsiimame išmokinti šokti į trumpą laiką. Užtikriname.
Muzika J. Keturakio.
Jono Hrinevičiaus Svetainėje. 1843 So. Halsted St., Chicago., prieš "Naujienų" Redakciją
Burnsidėj utarninkais ir ketvergais, J. Marcinkevičiaus svetainėj, 1036 E. 93rd St.

DR. W. YUSZKIEWICZ

LIETUVIŠKAS AKIŲ GYDYTOJAS
Kas turi skaudamas arba silpnas akis, ar galvos skaudėjimo, atsilankykite pas mus
1155 Milwaukee Ave.
Valandos: Nuo 9 ryto iki 9 vakare.
Nedėliomis nuo 9 ryto iki 1 po piet.

Kas Išganys Liaudį?
Knyga padalinta į skyrius:
Parašė ir išleido K. Šeštokas.
1. Ar Prietariškasis Tikėjimas bei Tikyba Išganys Liaudį?
2. Prietariškojo Tikėjimo Atsiradimas. Jo Nekaltybė bei Kudikystė.
3. Kunigijos ir Bažnyčios Atsiradimas.
4. Tikyba, Kunigai ir jų Darbai Senųjų Amžių Bėgyje.
5. Tikyba, Popiežiai, Kunigai ir jų Darbai Vidurinių Amžių Bėgyje.
6. Tikyba. Kunigai ir jų Darbai Naujųjų Amžių Bėgyje.
Kad giliaus supratus tikėjimo paslaptis, patartina visiems įsigyti šią knygą.
Kaina 50c.
"NAUJIENOS"
1840 S Halsted St., Chicago, Ill.

Draugijos ir Organizmų Evoliucija
Knygą parašė garsus publicistas Arthur M. Lewis, sulietuvino Dr. A. J. Karalius. Išleido J. Ilgaudas.
TURINYS:
1. Thales iki Linneus.
2. Linneus iki Lamarck.
3. Darwin's "Gamtiškas Parinkimas."
4. Wesmann'o Paveldėjimo teorija.
5. De Vries'o "Atmaina".
6. Kropotkino "Savitarpinė pagelba".
7. Atsakymas Haeckeliui.
8. Spencer'io "Socijalis Organizmas".
9. Spencer'io Individualizmas.
10. Civilizacija—Ward ir Dietzgen.
Kaina 50c.
"NAUJIENOS"
1840 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Kaip Zmogus Mansto
Knygelė parašyta JAMES ALLEN, versta ST. BIEŽIO, spauda J. Ilgaudo.
TURINYS:
Mintis ir charakteris.
Minties pasekmė ant aplinkybių.
Minties intekmė ant sveikatos ir kuno.
Mintis ir tikslas.
Mintis—faktorius nuveikime.
Svajonės ir idealai.
Rimtumas.
Kaina 15c.
"NAUJIENOS"
1840 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Aukaukite L.S. Fondan

Korespondencijos

TAYLOR SPRINGS, ILL.

Darbai ir lietuviai.

Čia yra viena cino išdirbystė ir nesenai atsidarė anglių kasyklos, "American Zinc Co. of Illinois."

Prieš pirmą birželio tos dirbtuvės superintendentas iškabino visur notas, kad nuo birželio 1 dienos dirbs visi darbininkai 8 valandas į dieną. Čia darbininkai pirmiaus dirbdavo po 13 valandų į parą.

Bosas sušaukė darbininkus ir paaiškino, koks darbas ir mokestis. Nekuriems darbininkams atēmē daug darbo ir numažino mokestį 25c į dieną.

Čia dirba daug Austrijos lenkų ir ispanų, tai jie nesutiko ant tų sąlygų. Kiti darbininkai sutiko.

Yra čia ir keletas lietuvių. Nors šis miestukas sausas, bet eik nors į kiekvieną butą, visur rasi svaiginančių gērimų ir paleistuvavimą. Tas yra ir pas lietuvius.

Kunigo Broils.

HERRIN, ILL.

Prakalbos. — Betvarkē draugijose. — Darbai.

Birželio 6 d. LSS. 21 kp. surengē prakalbas A. Montvidui, kuris pirmu atvēju kalbējo apie darbininkų klesos reikalus, antru — apie moterų klausimą. Montvidas pripažįsta, kad moters, kaip ir vyrai, vienodai gabios dailēje ir tt. ir stoja už lygias su vyrais politinias moterų teises.

Puikiai sudainavo p-nia Ulevičienē ir deklamavo mažos mergaitēs.

Publika buvo labai užganēdinta. Aukų padengimui lēšų surinkta $7.00.

-:- -:-

Tulos šio miesto draugijos paskyrē aukų Rusijos revoliucijai, bet draugijų viršininkai ramiai snaudžia ir aukų nesiunčia kur reikia. Nariai turētų išnešt papeikimą tokiems viršininkams.

-:- -:-

Darbai anglių kasyklose eina gerai, tik jaunimas labai susirupinęs kareiviavimu.

Žemēs Dulkē.

DORRISVILLE, ILL.

Montvido prakalbos. — Aukos rusų revoliucijai.

LSS. X rajono maršrutu ir 187 kp. surengē A. Montvidui prakalbas birž. 4 d.

Išgarsinus prakalbas publika susirinko prie svetainēs ir laukē ligi 9 val. vak., o kalbētojo sulaukt negalējo.

Atvažiavusieji iš kitų miestelių peikē rengējus. Montvidas pribuvo 11 val. vakaro, bet prie svetainēs jau publikos visiškai nebuvo.

Tokiu budu rengēm prakalbas birž. 5 d. Kuomet nuvažiavau į Ledford, Ill. kviesdamas prakalbosna publiką, man išmetinējo: "Vakar apgavote, tai daugiau ne važiuosime."

Čia kaltē ne rengējų ir ne kalbētojo, bet rajono, kad neapsižiurējo, jog iš Springfield į čia negalima atvažiuot į tokį laiką, kokis išpuola pagal rajono paskirstymą.

Birž. 5 d. prakalbos visgi įvyko, tik publikos susirinko nedaug. Pirmu atvēju drg. Montvidas kalbējo apie darbininkų klesos reikalus: kaip darbininkus išnaudoja kapitalistai ir kunigai, ir darodinējo, kad darbininkų išganymas socializme.

Pertraukoje kuopos nariai sudējo $3.55 aukų, padengimui kalbētojo kelionēs lēšų.

Antru atvēju A. Montvidas kalbēoj apie Rusijos revoliuciją: kaip susipratę Rusijos darbininkai nuvertē žiaurią caro valdžią ir įvedē savo tvarką.

Rusijos revoliucijai aukavo šios ypatos:

Alizas Raugelis	$1.00
Katrē Bokienē	1.00
P. Gudienē	.50
Ant. Butauskas	.50
Ant. Gertauskas	.50
Ant. Kunickas	.50
F. Bincevičius	.25
Mik. Mikionis	.25
Juozas Rasimas	.25
Vikt. Stedelinskienē	.25
Viso labo	$5.00

Aukos pasiustos per L. Pruseiką, Brooklyne.

Už aukavimą, atsilankymą į prakalbas ir gražų užsilaikymą tariu širdingą ačiu.

187 kp. narys **Al. Be.**

RACINE, WIS.

Apvaikščiojimas. — Išvažiavimas. — Šalčiaus paskaitos. — Darbai.

Geg. 30 d. atsibuvo didelis apvaikščiojimas (ko? Red.) Tokių didelių maršavimų gatvēmis čia niekad nebuvo: dalyvavo 8000 žmonių. Maršavo senos moters, merginos, vyrai ir mokyklų vaikai. Tame apvaikščiojime dalyvavo 110 draugijų ir kiekviena buvo kitaip pasirengus. Papuošimams daugiausia vartota amerikoniška vēliava. Iš lietuvių maršavo šv. Kaz. Draugija. Maršavime lietuvių buvo apie 200 ypatų.

-:- -:-

Birželio 17 d. rengiamas T. M. D. 121 kp. šeimyniškas išvažiavimas į Midway Parką. Yra nusamdytas extra karas važiavimui. Norintieji važiuoti ateikite 11 val. ryto gatvekarių stotin. Sykiu važiuos Lietuvių Muzikalis benas ir Racino dainoriai. Toks išvažiavimas pirmutinis raciniečiams. Čionai visada buvo rengiami piknikai. Piknikai vietoje naudos duoda žala, delto kad ten šinkuojama svaigalai. Šįmet daržo savininkas pakēlē augštą kainą. Lietuviai atsikrato nuo piknikų ir šią vasarą visos draugijos rengiasi prie išvažiavimų į miškus.

-:- -:-

Birželio 19 d. suvienytomis spēkomis kelių draugijų rengiamos paskaitos gerb. M. Šalčiui. Paskaitos bus skaitomos tris vakarus: pirmą — iš Lietuvos istorijos, antrą — iš geografijos, trečią — iš literaturos. Paskaitos prasidēs 7:30 val. kiekvieno vakaro, Unios svetainēje. Tikimēs, kad publika lankysis gana skaitlingai.

-:- -:-

Dabar Racine darbai pradējo silpniau eiti. Kaikurios dirbtuvēs atleidinēja darbininkus.

M. K.

Iš Centralinio Komiteto.

(Atsiųsta)

Iš daugelio vietų užklausiama, kodel nevisos aukos pasiunčiama Lietuvon. Iki šiol tylējome, nes, paskelbus gali buti užkenkta reikalui. Bet dabar, kada jau tas klausimas ir be mųs spaudoje pakeltas, paskelbiame visuomenēs žiniai, kad yra viskas daroma, kad tik išsiuntus aukas. Kaip dabar dalykai stovi, lai paliudija sekamas laiškas rašytas iš Raudonojo Kryžiaus, kurį paduodame vertime:

Geg. 11 d., 1917.

Liet. Centr. K-tui šelpimui nukentējusių nuo karēs.
320 Fifth Ave., N. Y. City.

Gerbiamieji:

Gavome jusų laišką iš 10 d. gegužio, kuriame pranešate, jog posēdyje jusų komiteto, kuris atsibuvo geg. 7 d., jųs įgaliojote gerb. J. S. Loppatto, prez., ir poną M. Šalčių, sekr., kad nueitų į Raudonąjį Kryžių del apsvarstymo ir prirengimo siųsti lietuvių nukentējusiems aukas į Lietuvą.

P-as Lopatto ir p. Šalčius buvo Washingtone vakar ir jums raportuos visus atsitikimus. Labai gaila del mųs ir jusų Komiteto, kad nebuvo galima siųsti šias aukas į Lietuvą. Karē tarp Suvienytų Valstijų ir Vokietijos uždarē visas naudingas pertakas del persiuntimo pinigų į Lietuvą. Mes klausēme musų valdžios, kad stengtųsi padaryti kokį nors budą del pasiuntimo šitų pinigų ir dabar laukiame atsakymo. Jeigu nutarimas butų prielankus, kaip tikimēs, tai pinigai bus nusiųsti kaip tik pavelijimas bus gauta.

Su guodone,
Ernest P. Bicknell
Vyriausias direktorius.

Amerikos Lietuvių Centralinis Komitetas savo posēdyje, 4 d. birželio, 1917 m., svarstē paskelbtą laikraščiuose ("Darb." No. 61 ir "Draugo" N. 126) tulo pono J. Bielskio pranešimą klausime siuntimo Lietuvon aukų, surinktų Lietuvių Dienoje rupesniu ir priežiura Centralinio Komiteto. Po apsvarstymui priimta sekanti rezoliucija:

1. — Reikale aukų siuntimo Lietuvon Centralinis Komitetas rupinosi visokiais galimais budais, kad pinigai butų kuoveikiausia išsiųsti Lietuvon, nurodytiems žmonēms; Raudonojo Kryžiaus mums buvo prižadēta išsiųsti pinigus kuoveikiausiai; tais reikalais važinējo į Washingtoną C. K-to siųsti gg. J. S. Lopatto, Dr. J. Šliupas ir Kun. V. Bartuška.

2. — Aukų išsiuntimas sutrukdytas del tulų kliučių, kokias statē įvairųs vietų komitetai ir pavieniai asmens, kuriems rupējo kenkti nuosekliam C. Komiteto darbui; šitai bus paskelbta vēliau. Priežastis nepasiuntimo visų aukų Lietuvon prižadējo paskelbti ir Raudonojo Kryžiaus-Direktorius p. Bicknell'is. Be to viso pertraukimas Suvienytų Valstijų santykių su Vokietija po kurios valdžia dabar yra musų Lietuva, ir vēliaus apskelbta karē taip-pat prisidējo prie to sutrukdymo. C. K-tas pats kol kas neskelbē to dalyko, nes iš Raudonojo Kryžiaus vis laukiama, kad jam pasiseks gauti Valstybēs Departamento pavelijimą išsiųsti pinigus Lietuvon.

3. — Sužinojus iš laikraščių, kad tulas ponas J. Bielskis vaikštinēja į Raudonąjį Kryžių Centralinio Komiteto ir jo aukų išsiuntimo reikalais, susirinkimas griežtai protestuoja prieš tokį elgimąsi minētojo pono, nes jo netiktai neįgaliojo tais reikalais rupinties, bet jis, tai yra minētasis ponas J. Bielskis, turējo progos girties spaudoje, jog kenkiąs Centraliam Komitetui ir išgriovęs 53-jo skyrius.

Akyvaizdoje to, kas pasakyta, Centralinis Komitetas laiko reikalingu pranešti visuomenei, jog elgimąsis pono J. Bielskio Centralinio Komiteto reikaluose yra ne vietoje ir prašoma jo liauties vaikščiojus Raudonąjan Kryžiun be Centralinio Komiteto įgaliojimo to Komiteto reikaluose. Taipgi nutarta pranešti Raudonąjam Kryžiui, kad ponas Bielskis nieko bendra neturi su Lietuvių Dienos aukomis ir visa, ką jisai tame klausime veikia, išeina iš jo kompetencijos ribų.

P. Norkus,
Centr. K-to raštinēs vedējas.

Dieniniai Nuotikiai

Nesvarbu man, kad taip daug žmonių bijosi eiti į karę.

Prieš registraciją žmonēs drebējo, bet po registracijos dar daugiau dreba.

Nors sykį esmi laimingas, nereikēs turēti trubelių: vienas mano pažįstamas pasakojo apie tai, kaip jis bijojo eiti užsiregistruoti. Sako:

—Rytmetyje atsikēlęs išējau į miestą. Registruotis, vienok, nedrįsau eiti. Tai taip išvaikščiojau visą dieną iki pat vakaro, o vakare užsiregistravau...

Sutikau kitą, kuris dar daugiau bijosi. Paklausiau, ar esi pilietis?

—No ne, nē pirmųjų popierų neturiu.

—Tai gal dabar išsiimsi nors pirmas, paklausiau jo?

—Dabar man jau nereik, užsiregistravau ir važiuosiu kur nors į farmas, sako, kad farmerių neims.

Taip, tas žmogelis trauks į farmas, kuris pirma juokēsi iš farmų.

Trečias tai daug daugiau bijojo: visas nerimavo ir nežinojo, ką daryti. Paklausiau, kodel taip neramus esi?

—Turiu trubelį, — sako.

—Kas per trubelis, ar neužsiregistravai?

—Tai, man visai nereikia: aš turiu jau 33 metus, bet kitas dalykas, aš atrodau perjaunas ir gali mane dar įvesti į trubelį.

—Tai kas jums gali įvesti į trubelį?

—Mat aš išrodau daug jaunesnis negu kad turiu metų.

—Tai kas čia per blogumas.

—Mat aš jokių popierų neturiu nei amerikoniškų nei iš Rusijos, tai, jeigu mane suareštuotų, tai neturēčiau jokių prirodymų, kad man yra jau 33 metai.

—Tai kodel jųs neturite jokių raštų iš Rusijos?

—Tai yra ilga istorija apie mano atvažiavimą. Bet, žodžiu sakant, nē Castle Garden nēra mano rekordų apie atvažiavimą į Ameriką.

Taip aš nusistebējau išgirdęs apie tai, kad to žmogaus niekur nēra užrašyto. Tai žingeidus dalykas.

—Tai iš kur jųs paeinate, jeigu jau taip stebuklingu budu atsiradote Amerikoje, užklausiau jo.

—Nugi iš Kauno gubernijos.

—Kokiu tat stebuklingu budu patekai tamsta į Ameriką?

—Taigi, mat aš nušokau nuo laivo, per tai manęs nieks nē neužrašē.

—Tai juk policistas galējo tamstą sugauti.

—Niekas manęs nematē, kaip pabēgau nuo laivo, per tai dabar aš ir bijau, kad nebutų kokio trubelio. Bet tiek to apie tą registraciją. Gal man prisieis pasisiulyti liuosnoriu į kariuomenę.

Žvalgas.

Viena saugiausiųjų Bankų
ATIDARYKITE TAUPYMO SĄSKAITĄ CHICAGOJE.
saugioje ir tikroje Bankoje. 28 metus teisingai vedamoje Bankoje.
Po priežiura Valstijos ir Susivienijimo Bankų (Clearing House) depozitų ir taupymo padējimų.

KASPAR STATE BANK
1900 BLUE ISLAND AVE., kampas 19 gatvēs.

W. KASPAR, prezidentas — WALENTY SZYMANSKI, pirklys — V. F. MASHEK, prez. Pilsen Lumber Co.
OTTO KASPAR, vice-prezidentas — H. E. OTTE, vice-prez. Nat. City Bank. — J. PESHEL, sekr. Turk Mnfg. Co.
WILLIAM OETTING, prez. Oetting Bros. Ice Co. — GEO. C. WILCE, vice-prez. T. Wilce Co. — OTTO KUBIN, prez. Atlas Brewing Co
CHARLES KRUPKA, vice-prezidentas — JOZEF SIKYTA, kasierius.

PADĖJIMAS PERVIRŠIS KAPITALAS
PERVIRŠIJA $6,000,000.
KALBAMA LIETUVIŠKAI

J. GRUŠO

ORKESTRA-BENAS
3147 S. Halstéd Street,
Tel. Drover 8674.

Miegok bile kur, bet valgyk
METROPOLITAN RESTORANE
C. J. SMERLIN, Savininkas
Atdaras visą naktį. Telefonas: Canal 2309.
22nd st. and Western Ave.

Vyriškų Drapanų Bargenai

Nauji neatimti, daryti ant užsakymo siutai ir overkotai, vertēs nuo $30 iki $50, dabar parsiduoda po $15 ir 25 dolerius.

Nauji, daryti gatavi nuo $15 iki $35 siutai ir overkotai, nuo $7.50 iki 18 dolerių.

Pilnas pasirinkimas kailiu pamuštų overkotų.

Visai mažai vartoti siutai ir overkotai, vertēs nuo $25 iki $85, dabar $5 ir augščiau. Kelnēs nuo $1.50 iki $4.50. Vaikinams siutai nuo $3.00 iki $7.50.

Atdara kasdieną, nedēliomis ir vakarais.

S. GORDON
1415 S. Halsted St., Chicago, Ill.

REIKALAUJAMA vyrų mokyties barberystēs amato. Pigios kainos, lengvi išmokējimai, mokinama dienomis ir vakarais, viskas puikiai, Darbas kiekvienam žmogui. Ateikite arba rašykite.

BURKE BARBER SCHOOL
612 W. Madison St., Chicago, Ill.

Galutinas Pranešimas
nuo
Schreiber Bros.

Prisirengkite ir taupykite pinigus pirkdami įvairios rųšies degtinę dabar. Pirma extra teksai — karēs teksai bus priversta mokēti ir kainos pasidvigubins,
Pirkite už dabartines kainas, Apsirupinkite su gērimais, tas bus paranku.

SCHREIBER BROS.
Deering Brandy ir Deering Rye $2.90
Fresko Brandy $3.25 už galioną

Dykai šis puikus setas su kiekvienu galionu degtinēs.

Telefonas: Canal 1527. Mes prisiųsime į jusų namus tą pačią dieną.

Wholesale & Retail Wines & Liquors
828 W. 14th St., Chicago. Telefonas Canal 1527

"AUDĖJAI"

Penkių veiksmų drama. Kaina 50c.

Tai veikalas, kuris nušviečia pradžios devyniolikto šimtmečio darbininkų padējimą; parodo, kaip Vokietijos audējai, nebepakeldami priespaudos, sukįla prieš savo išnaudotojus.

Nors veikalas yra sutaisytas lošimui, bet perskaityti jį yra taip svarbu ir interesinga, nes jis paduoda kaipo pavyzdį, delko įvyksta sukilimai.

Siųskite reikalavimus šiuo adresu:

"NAUJIENOS"
1840 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Pasikalbējimas
Amerikono ir Grinoriaus

Knygelē sutaisyta Dr. A. J. Karaliaus. Leidinys "Lietuvių Žurnalo". Gražus vaizdelis, kaip Amerikonas mokina grinorių politikos. Kaina 10c.

NAUJIENOS
1840 S. Halsted Street, -:- Chicago, Ill.

Moralybēs Išsivystimas

Kad pažinti arba buti to žodžio prasmēje moralistu, reikia nuodugniai žinoti patį moralybēs išsivystymą.

Knygelę parašē L. Krzywicki. Sulietuvino Dr. A. J. Karalius. 120 puslapių. Kaina 25c.

"NAUJIENOS"
1840 So. Halsted St., -:- Chicago, Ill.

Daug Gyvasčiu Pražuvo

Kodel jums nepasiaukauti ir jaustis taip, kaip jųs jautētēs keletas metų atgal, turēti tą patį mitrumą ir energiją, tą patį linksmumą, tą patį džiaugsmą, gerą upą ir fizišką siprumą, kurį jųs turite turēti, jųs žinote, kad jųs nesate tas žmogus ir jųs žinote, kad jųs norētut but? Mano moksliškos metodos padidina kraujo cirkuliaciją, sustiprina muskulus, nušviečia akis, padaro elastiškus žingsnius, priduoda spēkos protui ir kunui, kuriais gali didžiuoties. Metodos paremtos ant patyrimo ir mokslo gali tik tą padaryti.
Nežiurint kas atsisakē jus gydyti, aš užkviečiu jus ateiti ir aš išaiškinsiu savo metodas ir jųs nusistebēsite, kaip lengva yra įgyt pasekmes teisingu gydymu.

Darodymas Gydymo yra Kurio Jųs Reikalaujate.

Kuomet jųsų kaimynas pasakys jums, kad aš jį išgydžiau, tai jųs žinosite, kad aš tai padariau.

X-RAY ir kitokios geriausios elektrikos mašinos, del pažinimo ir gydymo ligos yra po mano priežiura. Pilnas peržiurējimas ir teisingas pažinimas ligos tankiai atranda ligas nepatēmytas kitų daktarų. Daug sergančių vyrų ir moterų mano, kad del jų nēra išsigydymo. Aš noriu turēt progą gydyti tam tikras ligas.

Ar jųs jaučiatēs nuvargęs, nuilsęs, nusiminęs, stoką ambicijos? Ar jųs turite skausmus viduriuose, galvos skaudējimą, sąnarių drebējimą, galvos svaigimą, širdies plakimą, nerviškumą, užkietējimą vidurių, skausmus nugaroje, reumatizmą, raudonąją gyslą, užnuodijimą kraujo,

sutrukimą skuros, spuogus, rudas plētmas, žaizdas, išbērimą, subrinkusias gyslas, sutrukimą, išblyškimą, mažējimą svaros, slogas, kraujo bēgimą, skausmą krutinēje, akių, ausų, nosies ir gerklēs ligas, arba kitokią užsisenējusią, ilgai besitęsiančią ligą?

Nors aš esu labai užimtas daktaras del mano didelēs praktikos, aš noriu kiekvieną sergantį vyrą ir moterį pakviesti į savo ofisą ir aš suteiksiu jiems savo geriausią nuomonę. Jeigu aš atrasiu jųsų ligą išgydoma, jųs nusistebēsit, kaip greit jųs pajusit gydymo drebējimą jųsų gyslose. Jųs vēl jausitēs gerai, tvirtu ir sveiku.

Nesirupinkite. Ateikite šiandien.

Pasitarimai dykai.

Priēmimo valandos: 9 ryto iki 8 vakare;
Nedēldieniais nuo 9 iki 12 dieną.

Dr. Layton
14. S. HALSTED ST., ARTI MADISON, CHICAGO, ILL.

NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News

Pirmas Lietuvių Dienraštis Amerikoje
Leidžia NAUJIENŲ BENDROVE inc.
Kasdien, išskiriant nedėldienius

Užsisakomoji kaina:
Chicagoje — per išnešiotojus 12 centų savaitėje. Paštu siunčiant, Chicagoje metams $6.00, pusei metų $3.50.
Kitur, ne Chicagoje, metams $5.00
Pusei metų $3.00
Trims mėnesiams $1.75
Vienam mėnesiui $1.00
Kanadoje, metams $6.00
Europoje, metams $7.00

First Lithuanian Daily in America
Published Daily Except Sunday
BY THE
LITHUANIAN NEWS PUB. CO. Inc.

Terms of Subscription:
In Chicago, by carriers, per week, 12 cents. By mail one year, $6.00; six months, $3.50.
Outside Chicago, by mail, one year $5.00
Six months $3.00
Three months $1.75
Canada, one year $6.00
European countries, 1 year .. $7.00

Address: NAUJIENOS, 1840 S. Halsted, Chicago, Ill.

Rašytojų ir korespondentų prašome siunčiamus išspausdinimui laikraščiui rankraščius adresuoti tiesiai Naujienų Redakcijai, o ne Redaktoriaus vardu. Reikia butinai rašyti aiškiai ir ant vienos popieros pusės, be to paliekant platesnius tarpus tarp eilučių. Redakcija pasilaiko visas teises rankraščius taisyti ir trumpinti. Netinkami spaudai raštai naikinami, arba gražinami atgal, jei bėgiu dviejų savaičių autorius pareikalauja ir išsiunčia krasos ženklelių pakankamai persiuntimo lėšoms apmokėt.

Asmeniškai Redaktorių matyti galima tik nuo 5 iki 5:30 val. vak.

Redakcijos Straipsniai

Lietuvos "perbudavojimas" ir darbininkai.

Kuomet Rusijoje įvyko revoliucija, Lietuva buvo atkirsta nuo jos, todel Rusijos revoliucinis judėjimas nepalietė jos. Arba jei palietė, tai tiktai visai paviršium.

Iš Berlino žinios praneša, jogei Vokietijos valdžia pritarusi susiorganizavimui lietuvių Tautos Tarybos iš įžymių lietuvių veikėjų, ir jos praneša taip-pat, kad Šaulys, Kairys, Smetona ir baltgudis Luckevič nuvykę Vokietijos sostinėn, valdžios kviečiami, pasitarti apie busimą Lietuvos sutvarkymą.

Šitie dalykai yra, be abejonės, Rusijos revoliucijos pa- Vokietijos valdžia pe to, kad tautų apsisprendimo obalsis, kurį paskelbė rev liucinė Rusija, loš labai dėlę rolę taikos derybose. Pavergtosioms tautoms bus pripažinta daugiaus ar mažiaus teisių, todel valdžioms bus svarbu, kad tautos, kurias jos norėtų valdyti, butų joms prielankios.

Berlino diplomatai jieško lietuvių prielankumo. Galimas daiktas, kad jie ir taikos derybose stos už Lietuvos teises — kad atskyrus Lietuvos žemę nuo Rusijos ir Lenkijos, kuomet jie neturės tiek spėkos, kad Lietuvą be niekur nieko pasilaikius sau.

Bet politiškas Lietuvos savarankumas — pavidale autonomijos, federatyvio susijungimo su kitomis mažesnėmis tautomis arba pavidale nepriklausomybės — negali but visas Lietuvos laisvės judėjimo tikslas.

Daug dar svarbesnis dalykas yra **vidujinė Lietuvos tvarka.**

Jeigu Lietuva pataptų ir visiškai nepriklausoma valstybe, bet jeigu jos viduje paliktų tokia-pat tvarka, kokia buvo iki šiol, tai josios darbo žmonės laimėtų labai mažai. Jie po senovei neturėtų jokio balso viešuose reikaluose, jie butų skriaudžiami ant kiekvieno žingsnio, jiems butų neprieinamas mokslas, jie butų viešpataujančių klesų tarnai, o ne laisvi piliečiai.

Lietuvą pirm karės valdė rusų-činovninkas, kunigas ir dvarininkas. Vokiečiams atėjus, rusų činovninkas prasišalino ir jo vietą užėmė Prusų junkeris, apsivilkęs kareivių oficierio uniforma; šiap visa politinė ir socialė šalies struktura paliko daug-maž tokia - pat. Kada taika prašalins iš Lietuvos kariškus vokiečių valdininkus, šalies vadeles stengsis į savo rankas paimti dvasiškija, stambieji ukininkai su dvarininkais ir miestų buržuazija. Mažažemiams ukininkams ir proletarams — darbininkams grumoja pavojus negaut nieko — jeigu jie nesugebės "Lietuvos atbudavojimo" laiką panaudot savo reikalų apsaugojimui, jeigu jie neišsikovos daugiaus teisių ir geresnio savo buvio užtikrinimo.

Kad Lietuvos darbo žmonės ateityje turėtų geresnį padėjimą, negu iki šiol, Lietuva turi but ne tiktai "atbudavota", bet ir nuodugniai **"perbudavota."** Visi jos vidujiniai santykiai ir reikalai turi but kitaip sutvarkyti, negu jie buvo iki karės.

Rusijoje tą "perbudavojimo" darbą atlieka revoliucija.

Revoliucija yra ne vien caro nuvertimas nuo sosto. Carizmo panaikinimas yra tik revoliucijos pradžia. Carizmas buvo ta siena, kuri stovėjo tarpe senosios ir nau josios Rusijos. Tą sieną išgriovus, Rusijoje prasidėjo naujosios Rusijos tvėrimas.

Apie jį mes girdime nedaug. Kapitalistinės telegramų agenturos sulaiko visas žinias apie **tveriantį** Rusijos revoliucijos darbą. Jos teikia plačių aprašymų tiktai apie "anarchiją" ir "suirutę", kurios buk siaučia Rusijoje. Kapitalistų klesa, kontroliuojanti telegramų agenturas, ir kapitalistinės valdžios nori palaikyti žmonyse tą seną pasaką, buk revoliucija reiškianti tiktai maištus ir kraujo liejimą, ir jos uoliai slepia nuo žmonių akių viską, kas galėtų parodyt pozityvį revoliucijos veikimą.

O jisai yra, be abejonės, milžiniškas. Apie tai galima spręsti iš tos didelės įtekmės, kurią turi dabar Rusijoje demokratija, iš dabartinės Rusijos valdžios politikos, iš tų trumpų pranešimų, kurie ateina nuolatos apie įvykstančius Rusijoje suvažiavimus — darbininkų, kareivių, ukininkų, politinių partijų, kulturos draugijų, mažųjų tautų atstovų ir tt. ir tt.

Rezultate viso šito darbo Rusija pasidarys visai kitokia, negu buvo pirma.

Panašų "perbudavojimo" laiką turės pergyventi ir Lietuva. Jeigu pirm pasibaigiant karei įvyks Vokietijoje revoliucija, tai jisai, tas "perbudavojimo" laikas, pra sidės Lietuvoje panašiose aplinkybėse, kaip Rusijoje. Bet jeigu Vokietijoje revoliucijos dabar nebus, tai Lietuvos "perbudavojimas" turės but atliktas taikos aplinkybėse.

Pastaramjame atsitikime viešpataujančios klesos Lietuvoje turės daugiausia šansų tą "perbudavojimo" darbą paimti į savo rankas ir išvesti jį taip, kaip jų reikalams geriausia tinka, t. y. paliekant kiek galint daugiaus senosios tvarkos blogumų, kurie joms nėra kenksmingi.

Musų kunigija ir musų buržuazija jau rengiasi prie to laiko. Amerikoje tiedvi klesos steigia "Lietuvos atbudavojimo" bendroves. Rusijoje jiedvi organizuoja tautos Tarybą ir Lietuvos Valdymo Komitetą, priimdamos į tas įstaigas "del svieto akių" ir keletą darbo žmonių atstovų. Lietuvos kunigija ir buržuazija (o gal kartu su bajorija) nepraleis progos įgyti paramą Berline, kad pravedus savo plenus. Taigi kuomet ateis taika, mu sų viešpataujančiosios klesos bus jau pasigaminusios "kurpalį", kad užtempus ant jo Lietuvą.

Lietuvos darbo žmonės turi nelaukti, kol tatai įvyks. Jie privalo pasirupint, kad Lietuvos "atbudavojimo" ir "perbudavojimo" d a r b e jiems tektų sulošti ne tik pasyvės medžiagos rolę. Jie privalo pasirupint, kad tame darbe jie butų **veikiančia jiega.**

Juo mažiaus Lietuvos darbininkai ir mažaturčiai bus tiktai medžiaga viešpataujančiųjų klesų rankose ir juo daugiau jie sugebės patapti tveriančia naujosios Lietuvos jiega, tuo geresnis bus jų gyvenimas ateityje, tuo geresnė bus **visos Lietuvos** ateitis.

Bet kad galėjus šitokią rolę sulošti, tai Lietuvos demokratija turi veikt **savarankiškai,** o ne eit ant pavadžio paskui visokių rųšių klerikalus ir tautininkus. Lietuvos demokratija turėtų ne vien dalyvauti tautos Tarybose ir K o m i t e t u o s e (jeigu jau be to negalima), bet ir organizuoties **skyrium;** ne vien turėt atskiras partijas, bet ir tverti organizaciją, panašią į Rusijos Darbininkų ir Kareivių Atstovų Tarybą.

Amerikos lietuvių demokratijos keliai šituo žvilgsniu yra aiškesni, kadangi ji čionai nėra pasidalinus į tiek klesų, kaip Europoje. Visas musų demokratijos kamienas čionai susideda iš darbininkų. Atskiri elementai iš kitų klesų arba sluogsnių, kurie pas mus dalyvauja demokratiniam judėjime, solidarizuojasi su darbininkų klesos reikalais. Taigi visas Amerikos lietuvių demokratijos uždavinys yra tiktai sujungt į daiktą darbininkiško judėjimo jiegas.

Tatai, musų nuomone, galima padaryt, suorganizavus **Amerikos Lietuvių Darbininkų Tarybą.**

SKAITYK IR PLATINK "NAUJIENAS."

Opozicija prezidento politikai.

Mes matėme, kokiu atkaklumu dalis senatorių ir kongresmanų priešinosi prezidentui Wilsonui, kuomet jis reikalavo, kad butų paskelbta karė Vokietijai.

Ta opozicija prezidentui nepasiliovė.

Visai nesenai šioje vietoje buvo nurodyta, kaip ištiko "fiasco" kongrese Wilsoño sumanymas įvesti karės laikui cenzurą. Ir mes tuomet pasakėme, kad tas prezidento nepasisekimas yra nepaskutinis.

Prezidentas savo imperialistine politika apleido tas vėžes, kuriomis jisai ėjo pirma, stengdamasis bent iš paviršiaus lošti demokratijos atstovo rolę. Dabar jisai tą rolę metė atvirai ir ėmė tarnaut "Wall Street'ui." Trustinio kapitalo politikieriai tečiaus delei to nepasidarė jo draugais. Jie mielu noru pakištų jam koją, kad suklupdžius jį.

Republikonų partija vis drąsiau stoja prieš prezidentą.

Pereitos savaitės gale jos vadai padarė dvi viešas atakas prieš jį. Illinois valstijos senatorius Sherman paskelbė Chicagos "Tribune'os" špaltose laišką, kuriame daroma Wilsonui aštriausių priekaištų. Kitas senatorius, Harding, aštriai kritikavo Wilsono politiką senato bute.

Pirmasis senatorius rašo, kad prezidento politika priešingai šios šalies konstitucijai: kad jisai ardąs visas demokratines praeities tradicijas ir mėginąs paversti kongresą į bevalį savo užmačių įrankį. Ir pastebėtinas dalykas: laikraštis "Tribune", kuris pirma aršiausiu budu niekindavo kongresą už jo priešinimąsi karingiems Wilsono sumanymams, dabar ne tiktai spausdina tą Shermano laišką, bet ir giria jo autoriaus "dvasią."

Dar smarkiau užatakavo prezidentą senatorius Harding, kuris yra pripažintas republikonų partijos vadas. Jisai vadina visą Wilsono administraciją netikusia. Jisai grasina iškelt aikštėn tokias administracijos politikos paslaptis, kad visi šimtas milionų Suv. Valstijų gyventojų netektų užsitikėjimo prie dabartinės valdžios. Iždo sekretoriaus sumanymą parduot $5,000,000,000 "laisvės" bonds'ų" jisai apibudina, kaipo "isterišką" ir "nederamą." Wilsono paskelbtąjį karės tikslą — ginklais įbrukt demokratinę tvarką Vokietijai — jisai atranda esant prieštaraujančiu paties Wilsono pripažintam principui, kad "kiekviena tauta turi teisės pati nustatyt savo valdžios formą." Ir pagalios senatorius Harding užreiškia: "...Aš noriu pasakyt jums, kurie esate atsakomingi už valdžios darbus šiais bandymo laikais, kad **jus negalite išteisinti šios karės."**

Kada **šitokie** balsai girdėt iš vadovaujančių politikos veikėjų tarpo, tai ne blizgančios ateities prisieina laukti naujam Wilsono politikos kursui.

Apžvalga.

AR TAI GRAŽU?

"Vienybėje Lietuvninkų" vienas žmogus cituoja "Naujienų" pastabą, kad klerikalų ir tautininkų fondai turį kuogreičiausia išsiųsti savo fondų pinigus Lietuvon. Ir po tos citatos rašo:

Tas "Naujienų" prierašas yra labai geras ir aš su juomi pilnai sutinku. Bet kad "Naujienos" pamiršo paminėti šale klerikalų ir tautininkų fondų dar ir socialistų fondą, tai yra L. Š. F., kuris mažiausia yra išsiuntęs pinigų į Lietuvą, kad sušelpus badaujančius savo brolius. Tat aš viešai ir reikalauju L. Š. F. valdybos, kam jųs laikote visuomenės suaukautus pinigus Bostono bankuose. Kodel jųs nesiunčiate į Lietuvą, kur mųs vientaučiai badu miršta. Nejaugi jųs manote laikyti visuomenės suaukautus pinigus Amerikos Bankose iki išmirs tas 150,000 lietuvių, o paskui, kada jau nebus kam siųsti į Lietuvą, tų pinigų, tada sunaudosite savajai propagandai, kaip kad p. L. Pruseika yra pasakęs savo prakalboje dar pereitą metą laikytoje Waterburyje, Conn. Ne, gerbiamieji, jeigu jųs esate teisingi ir jeigu jums rupi artimo meilė, tai kada kalbate apie kitus ir kurstote visuomenę, kad paklaustų tų ponų, kur jie laiko aukas, tat nepaslėpkite nei savųjų socialistų. Jeigu jųs to nedarysite ir slėpsitės, tai atsiminkite, kad visuomenė sugaus pirma tuos, kurie slapstosi ir juos prikals prie gėdos stulpo. Aš pilnai tikiu, kad mano šitas balsas pasieks mųs plačiąją visuomenę, kuri ir pradės reikalauti iš visų Fondų valdybų, kad pasiaiškintų delko jie nesiunčia pinigų į Lietuvą, kur mųs broliai badu miršta.

Šitame rašyme tvirtinama trįs dalykai: 1) kad Lietuvos Šelpimo Fondas esąs mažiausia pinigų išsiuntęs į Lietuvą; 2) kad L. Š. F. pinigai laikoma tyčiomis Bostono bankuose, idant paskui galėjus sunaudot juos propagandai; 3) kad L. Pruseika yra paskelbęs tokį L. Š. F. rėmėjų "tikslą."

Mes-gi užreiškiame, kad visi šitie trįs tvirtinimai yra **melas.**

Lietuvos Šelpimo Fondas yra išsiuntęs beveik visus savo pinigus. Iš trijų dešimčių šešių t u k s t a n č i ų d o l e r i ų, kuriuos jisai surinko (neskaitant Lietuvių Dienos aukų), kasoje beliko tik apie du tukstančiu dolerių. Be to, penki tukstančiai dolerių, kurie jau keletą kartų mėginta išsiųst, buvo sugrąžinti atgal, kuomet Amerika pertraukė ryšius su Vokietija. Bet čekis ant tų pinigų jau senai išrašytas ir jie išeis, kaip tiktai atsiras budas juos išsiųsti.

Vadinasi, L. Š. F. visai nelaiko tyčiomis pas save aukų. Jeigu jisai pirmais karės metais nesiskubino su aukų siuntimu, tai del vienos tik tos priežasties, kad jam buvo sunku užmegst ryšius su žmonėmis arba įstaigomis Lietuvoje, prie kurių L. Š. F. turėtų užsitikėjimo. Šitą faktą tautininkų spauda **nesąžiningai** panaudojo tam, kad metus L. Š. F-ui apkaltinimą, buk jisai norįs neteisingai suvartot aukas.

Kas del Pruseikos, tai mes geistume išgirst iš "V. L." korespondento, kuo jisai remia savo tvirtinimą, kad "Laisvės" redaktorius ketinęs L. Š. F. pinigus panaudot propagandai. Mes tokių dalykų nesame girdėję. Žinome, kad kitąsyk buvo kas tokio skelbiama apie Pruseikos prakalbas, bet tos prakalbos buvo laikytos Scrantone, o ne Waterburyje ir, kaip paskui paaiškėjo, korespondentas buvo iškreipęs kalbėtojo žodžius. Išrodo, kad "V. L." rašytojas, darydamas tokių skaudžių priekaištų L. Š. F. šalininkams, remiasi tik prastai nugirstais paskalais.

Ar tai gražu šitaip elgties? Ir ar gražu iš "V. L." pusės tokius nepadorius rašymus spausdinti?

Bet Brooklyno tautininkų organas ne tiktai skelbia aiškiai melagingus "savo žmogaus" rašymus, o ir dar pats nuo savęs prideda nepadorų melą. Jis sako, kad tautininkų kontroliuojamasai C. K. negalįs išsiųsti Lietuvių Dienos aukų del "socialistų skundų." Vyručiai, ar nė gėdos neturite? Viena, senai turėtumėte žinoti, kad socialistai niekuomet jokių skundų nedavinėjo. Antra, savo melagingais prasimanymais negalite juk užtrinti tą faktą, kad nuo Lietuvių Dienos jau praėjo **daugiau kaip pusė metų laiko,** o jųs tiktai dabar išeinate su pasiaiškinimais, delko tebeguli Amerikos bankuose apie pusantro šimto tukstančių dolerių aukų.

Ar žinote ką, ponuliai: kada jųs taip melagingai kaltinate kitus ir taip netikusiai teisinate save, tai pas žmones turi dygti mintis, **jogei jusų pačių sąžinė yra negryna.**

Mažiau užsiimkite šmeižimais, o elgkitės patįs teisingai. Siųskite neatidėliodami Lietuvių Dienos aukas!

Sveikatos Skyrius

Red. Pastaba.—Šį skyrių veda Dr. A. J. Karalius. Naujienų skaitytojus kviečiame kuoplačiausia naudoties maloniu vedėjo patarnavimu. Be įvairių straipsnelių medicinos ir higiėnos klausimais, Dr. Karalius pasižada taipjau duoti šiame skyriuje atsakymų žmonėms, kurie norėtų gauti iš jo šiokių ar tokių daktariškų patarimų. Kreipianties į jį klausimais laiškai reikia adresuoti šiaip: Dr. A. J. Karalius, 2121 N. Western ave., Chicago, Ill.

AKIŲ ĮTEMPIMAS.

Akių įtempimas priklauso prie tų blogybių, kurias mums civilizacija suteikia. Visi tie, kurie daug į ką nors žiuri, ypatingai iš arti: siuvėjai, laikrodininkai, mezgėjos, mechanikai, audinyčių darbininkai, korektoriai, etc. ilgas valandas laiko įtempę akių silpnus muskulėlius, ir laikui bėgant tampa trumparegiais. Bet pirm to jų akįs veik visuomet yra "silpnos." Juos kankina amžinas galvos skaudėjimas, svaigimas, koktumas ir galop vadinamas nerviškumas. Jie perka akinius tuzinais, visokias piles jie išmėgino, bet pasekmės, geriausiam atsitikime, buva vos tik laikinės, labai trumpos.

Akių įtempimas yra užsiėmimų liga. Jei apart didelio žiurėjimo dirbtuvės šviesa yra netikus, tai visa bėda da greičiau sustiprėja.

Ką tame dalyke galima padaryti?

Labai daug. Pirmiausia, darbininkai turi reikalaut, kad dirbtuvėse butų geriausia šviesa; tokia kuri nepuola tiesiai į akis, bet kambarį užtektinai apšviečia. Norėjau pasakyti, kad darbininkai pirmiau turi **suprasti,** jog jų akims kenkia prasta šviesa ir ilgas žiurėjimas, ypatingai arti prisikišus. Vienok taipgi nereikia užmiršti, kad bloga šviesa ir namuose lygiai, gal dar labiau kenkia. Daugelį kartu manes žmonės klausia kas daryti, kad jų akįs bijo saulės, silpnos Daugelis tų žmonių yra perskaitę beveik visas lietuvių kalboj knygas apie politiką, evoliuciją, biologiją, religiją, etc. Bet jie nesusipažino su svarbiausiu dalyku žmogaus gyvenime: jie mokina kitus, tuomi didžiuojasi, bet patįs nežino nė ABC apie savo kuną. Jie pripažįsta savo namuose turį **prasčiausią** šviesą; jie kas dieną skaito, akis įtempia tada, kada per dieną nuvargintos jos prašyte prašo pasilsio. Prasta šviesa, kokia nors gazinė lemputė, akis da labiau įtempti varčia. Laikui bėgant akįs palieka silpnos, ašaringos, net skaudančios.

Tikiuosi skaitytojai **supranta,** kad aš noriu pasakyti, jog prasta šviesa akims labai kenkia. Skaityt galima ir reikia: tam tikslui juk ir akis turime. Bet tik lai šviesa bus geriausia. Skaityti geriausia taip, kad knyga butų gerai apšviesta, bet kad šviesa nepultų tiesiai į akis.

Antra, akįs geriausia pasilsi tada, kuomet jas nevartojame. Labai naudinga keletą kartų dienoje užsimerkti kelioms minutėms. Tiems, kurie nuolatos kur nors žiuri prisikišę arti, patartina prie progos žiurėti kur nors kuotoliausia.

Kas vakarą plauti akis šalta vandeniu labai naudinga. Vanduo jas stiprina. Labai gera prie vandens pridėti masažas, akis vakarais iš viršaus, plaujant šaltu vandeniu, išbraukyti. Tik nereikia bijoties pilti vandenį į akis.

Apart to, jei akįs taip subudavotos, kad šviesa nepuola ten kur jai reikia, akiniai yra reikalingi. Tik jie turi buti tinkamai pririnkti.

Abelna kuno stiprybė taipgi labai daug ant akių atsiliepia. Daugelis ligų stačiai gadina akis, todel nereikia užmiršti hygieną. Neretai kunui sustiprėjus akių silpnumas pats pranyksta.

Klausimai ir Atsakymai.

R. D. J. klausia:

1. Jeigu moteris kudikį žindydama pastojo ir už 3 mėnesių pasigadino, tai ar galima ir toliau kudikį žindyti? Ar pienas nepasigadino?

2. Mano vaiko viduriai sugedo, labai liuosi; jam dabar dygsta dantįs. Gal delto viduriai sugedo, o gal del pieno?

Atsakymas:

1. Tai yra keistos aplinkybės. Reikia išegzamenuoti pienas ir tada butų galima pasakyti. Aplamai imant, motinos pienas yra geriausias kudikiui maistas, ir jį nereikia atimti.

2. Kudikio "dantįs dygsta" nuo pat pirmutinės dienos jo gyvenimo; vidurių sujrimo priežastįs randasi maiste ir maitinime. Gal but motina vartoja kokias nors piles arba geria kokius nors lašus; gal but per daug pieno jam duoda ir per dažnai.

Dr. A. J. Karalius.

Atsok-

Jaunuomenės Skyrius

IŠ MOKYKLOS VAŽIUOJANT.

(Aukauju drgui A. B-kiui).

Dundena, bildena trukis,
Per kalnus ir klonius laisvai.
Aš sėdžiu prie lango nuliudęs
Ir žiuriu, kur plauk debesiai...

Taip liudna! Suremtas skausmų,
Apverkiu mokyklos aš sienas.
Daug širdis tur kesti žaizdų,
Bet Drauge! Juk ne tik aš vienas...

Kur mano auksiniai tikslai —
Kas diena svajota viltis?
Jau dingo, pragaišo sapnai —
Nuilso kovojant širdis.

Sudiev, tau, mokykla brangi —
Spinduly žibančios saulės,
Jau skrendu į kitą padangę, —
Kur siaučia tamsybė nakties.

Einu aš pas vargstančius brolius —
Į mažą sukniubusią grįčią,
Į karčiuosius dirbtuvės dumus.
Tenai, kur likimas man' siunčia.

Sulinkę, išbalę mųs žmonės
Ten skursta ir kenčia vargą;
Našlaitės vaitoja ten gailiai
Nešdamos priespaudos jungą.

Ir man ten bus lemta kamuoties
Drauge su pavergtais broleliais.
Bendrai mes dirbsim ir kovosim
Ir lauksim sužibant aušrelės.

Vis bėga šniokšdamas trukis.
Širdyje skausmo vis daugiau.
Akla, aptemusi dalis
Kankina ir virkdo labiau.
21-V-1917. **Tulelis.**

Darbininkų judėjimas.

Dabartinis laikas yra toks **svarbus**, kokiu jis da niekad **nebuvo** praeityj. Atmosfera pasidarė tokia tiršta, tokia tvanki, **kad** mes laisvai ir kvėpuoti **nebegalime**. Visose pasaulio dalyse apsireiškė tokis milžiniškas pavergtųjų tautų bruzdėjimas, **kokio** pasaulio istorija da nėra **mačius**. Viso pasaulio akįs yra **šiandie** atkreiptos į tą judėjimą **ir visi su** nekantrumu laukia **kuomi** tas viskas užsibaigs.

Nors šiandie pasaulis naudojasi puikaiusia kablegramo ir **telegramo** susinešimo sistema, **umai** perduodančia įvairius apsireiškimus, svarbius nuotikius, **žinias** iš vienos valstybės, karalijos, kiton, iš vienos pasaulio dalies antron, betgi šiandie **toji** komunikacija, tarnaujanti įvairioms žinių agenturoms pasaulio pramonės vaizbiniems tikslams, liko suvaržyta, tapo įrankiu karės cenzorių, kurie praleidžia tiktai žinias, nurodytas sulig šalies valdonų taisyklėmis. Visos tos, perduodančios žinios, telegramos yra tokios neaiškios, taip iškraipytos, jog laikraščių redaktoriams pirma negu padarius iš jų kokį išvedimą, reikia gerai visapusiškai pagalvoti, apsvarstyti. Pavyzdžiui, telegramos iš Rusijos vieną dieną praneša, jog Rusija atsimeta nuo talkininkų ir daro atskirą taiką, antrą — jog kariausianti kartu su jais iki "garbingos pergalės", trečią dieną praneša, kad Rusija jau net ir susitaikius su Vokietija. Panašios telegramos lyg tyčia, lyg pajuokdamos dumia žmonėms akis, užslėpdamos tikrąjį dalykų stovį.

Žinoma, kartais telegramos perduoda ir aiškią, teisingą žinią, bet tiktai tokią, kuri jau ištikro yra virtus gyvenimo faktu, kurios cenzorius jokiu budu nebegali užslėpti nuo pasaulio akių. Panašiai atsitiko ir su Rusijos revoliucija. Kuomet Petrogrado gatvėse per kelias dienas darbininkai narsiai kovojo su žiauria caro policija ir kariuomene, kuomet jie tenai liejo savo kraują, aukavo savo gyvastis už laisvą Rusijos demokratiją, mes apie tai nieko nežinjome. Cenzoriai tvirtai tikėjo, jog tas viskas vėjais nueis ir todel nepraleido jokios telegramos. Bet taip staigu, kaip caras Mikė tapo nuo sosto nušluotas, ir jo sostas amžinai sutriuškitnas, ir visi jo dvaro bernai, ministeriai areštuoti, telegrama pranešė — REVOLIUCIJA RUSIJOJ! ir puste išputė visą dalykų stovį, pirm to per keles dienas įvykusį.

Remdamiesi šituo faktu, mes galime eiti toliau, galime spė iltoi, jog dalykai Europoj netaip stovi, kaip Amerikos kapitalistų didlapiai, kad skelbia mums.

Mes bevek visi žinome (jei bent tie nežino, kurie netėmija bėgančių gyvenime apsireiškimų), jog karės laike kiekvienas yra už mažiausį "prasikaltimą", už mažiausį valdžiai pasipriešinimą sunkiai baudžiamas: kišamas kalėjiman, sušaudomas arba pakariamas — tai yra tikrai neužginčinami faktai. Kas atsargiai tėmijo svarbiausius atsitikimus, žiaurius valdžios žingsnius pradžioj dabartinės karės, tas atmena, kiek nekaltų žmonių kaizerio valdžia sušaudė, sugrudo į kalėjimus, kiek caro valdžia išgrudo į Sibirą, iškorė, kiek Jurgio — atėmė žiauriausiomis priemonėmis jiems gyvastį. Toks žiaurus darbas valdžiai atlikti yra lengva tiktai tada, kada jinai turi užsitikėjimą žmonių miniose, kada darbininkų minios prieš ją dreba, žodžiu sakant, kada vidujinė šalies politika yra taip sutvarkyta, ant tokių pamatų pastatyta, jog liaudis, sudurdama, šiaip taip, galą su galu ir nematydama didelio reikalo valdžiai priešinties, laikosi kantrybėj ir ištikimybėj, laukdama įvesti šalyj žadamų reformų, kurių aktai džiugina liaudį ir apie kurių įvykinimą valdžia visai nė nemano. Bet kuomet liaudis jau nebegali galo su galu sumegsti; kuomet ji pamato, persitikrina, jog valdžia tik dumia jai akis žadamomis reformomis, jų visai įvykdinti nemanydama; kuomet ji pamato, jog valdžios vidujinė politika veda ją stačiai į pražutį, tada ji pradeda susiprasti, pabunda, nutraukia nuo savo akių tą valdžios uždėtąją kaukę, per kurią ji į dalykus žiurėjo, kaip per miglą, drąsiai pakelia savo balsą prieš valdžią, pareikalauja kuogreičiausiai įvesti žadamas reformas, išdėstyti savo vykinamus darbus — kaip tai karės ir tam panašius netikusius kitus visus darbelius — kokiems tikslams visa tai yra daroma. Žodžiu sakant, liaudis griežtai pareikalauja valdžios išdėstyti savo plenus ir kuomi remdamosi ji juos vykina.

Toks drąsus liaudies valdžiai pasipriešinimas pastato jos autoritetą į pavojų: vidujinė politika pradeda irti, miestuose apsireiškia milžiniškos demonstracijos, darbininkai apskelbia milžiniškus streikus, kurie suparalyžiuoja visą šalies išdirbystę. Tada valdžia pasijunta užklupta galingo vidujinio priešo, priešo, kuris nebijo pralaimėti jokios teritorijos, kadangi jis neturi jos. Ir tuomet, jeigu valdžia nori varyti šalies politiką, kuri tarnauja vientik valdančiosios klesos interesams, tomis pačiomis vėžėmis toliau, visupirmiausiai turi numalšinti tą priešą, užgniaužti jo burną, teisybę minioms kalbančią.

Valdžia taip ir daro. Ji pasveikina darbininkų minias su kulkosvaidžiais, su durtuvais; žodžiu sakant, ji užpuola darbininkus, visų šalies turtų išdirbėjus, visų gerybių pagamintojus, su savo žiauria kariuomene, kuriai prisako panaudoti visą savo žvėrišką išauklėjimą, kad tuos "maištininkus" nuraminus. Bet darbininkams visi tie valdžios žiaurumai jau buvo senai žinomi; jau jie prie jų pripratę ir stodami kovon su jais jie gerai žinojo kuo ji juos pasveikins ir todel jie jų nepaiso, kadangi jie gerai žino, supranta, jog toliai ji juos kankins, jų konstitucijines tiesas laužys, draus jiems teisybę kalbėti iki jie jos tironiškos jiegos galutinai nesulaužys, bet da labiau jai priešinasi, da garsiau jie šaukia: **šalin biurokratija, šalin despotizme, šalin žmonių prispaudėja!**

Tas darbininkų balsas randa vis platesnį ir platesnį pritarimą miniose ir umai išsiplatina po visą valstybę.

Darbininkų minioms, priešingoms valdžios didėjimui, pasipriešinimui šalyj nuolat besiplėto jant, valdžia umai pamato, jog šalyj apsireiškia beveik visuotinas sukilimas — revoliucija, kurios jokia prievarta nebepajiegia sustabdyti. Tada valdžia, matydama jai grėsiantį pavojų, tampa sudemoralizuota, bejiegė, bet da norądama palaikyti savo griuvantį autoritetą, nusileidžia prieš darbininkus, prižada kuogreičiausiai įvesti reikalaujamas reformas, sugrąžinti išplėštąją laisvę, liuosybę ir geruoju prašo, kad je nusimalšintų. Jeigu tokiame momente darbininkai sutinka nusileisti ir papeda jai savo reikalų kontroliavimą ilgesniam laikui — tai gerai, o jeigu ne — tai ji turi umai pasitraukti ir jos tronas turi griuti.

Valdonų tronus gali nugriauti tiktai organizuoti, susipratę darbininkai, nes organizacijoje yra venybė, o vienybėj — galybė.

Panašiai dalykai dėjosi Rusijoj iki caras Mikė buvo nuo sosto nenušluotas; panašiai dalykai dedasi Vokietijoj, Austrijoj, Anglijoj, Francijoj ir kitose Europos valstybąse. Taip jie gali atsikartoti ir šioje šalyje.

Augščiau buvo sakyta, jog pradžioj karės darbininkai ir jų vadai už mažiausį "prasikaltimą" prieš valdžią buvo aštriai baudžiami. Ir kuo jinai remdamosi taip darė? Jeigu kas netikite tam arba netėmijote visų tų apsireiškimų praeityj, tai meldžiu atkreipti jusų domą į šios šalies valdžios žingsnius ir juos gerai tėmyti, nes ir šios šalies valdžia žengia pėdomis Europos valdonų ir, tiesiog, noir atsistoti į vėžes Rusijos carizmo.

Jog šiandie Europoj dalykai persimainė; jog tenai valdonai nebediktuoja darbininkams, kokių jie turi taisyklių prisilaikyti, bet kad **darbininkai jiems diktuoja**, arba jei ir diktuoja — tai mažai kas jų paiso — tai yra neužginčinamas faktas.

Klausimas — kodel Europos valdonai tapo tokie malonųs, nuolaidųs darbininkams?

Todel kad jie bekariaudami, beskersdami darbininkų minias, benaikindami kas dora, humaniška nusilpnėjo — nebepajiegia pasipriešint darbininkams ir jų reikalus kontroliuoti, o paskutinieji, atbulai, sustiprėjo. — Gal netikite. Pažiurėkime.

Vokietijos soc.-dem., kurie pradžioj karės buvo tokie bailųs, praeitose reichstago sesijose viešai ir aiškiai išdėstė netikusius valdžios darbelius, pareikalavo, kad jinai nieko nelaukdama įvestų šalyj žadamas reformas ir išdėstytų savo plenus, delko, tęsiama karė. O jeigu valdžia atsisakys tai išpildyti, tai jie pasakė: — **mes patįs tą visą padarysime, pasekdami pėdomis Rusijos darbininkų — sukelsime šalyj revoliuciją.** Reikėjo jiems taip išsireikšti pradžioje karės, tai butumėte matę, kaip juos kaizerio valdžia butų nubaudus, o dabar mažai kas jiems ir tesipriešino už tokį išsireiškimą, kas reiškia, jog Vokietijos kaizerizmo pamatai jau baigia griuti.

Draugės ir draugai, ar jųs visi žinote, suprantate, ką tai reiškia?

Tai reiškia, jog milžinas proletariatas, visų pasaulio gerybių gamintojas, kuris per šimtmečius miegojo letargišku miegu, šiandie pradeda atbusti, pradeda kelti augštyn savo nuo darbo surembėjusį sprandą; pradeda permatyti, suprasti, jog šiandie dalykai pasaulyj yra tvarkomi ne taip, kaip jie tikrenybėj turėtų buti. Milžinas proletariatas, kuris per metų eiles garbino nematomas dvasias, tikėjo apgavingoms pranašystėms įvairių vadovų, juos guodojo, didžiausio skurdo prispaustas laukė su nekantrumu geresnės ateities, svajojo apie "laimingąjį" užgrabinį gyvenimą, persitikrino, jog tas viskas buvo tik sapnas, apgavystė, tuščia svajonė; persitikrino, jog pasaulyj laisvę, lygybę negali niekas kitas įvykdinti, o ir nemano vykinti, **kaip tik jis pats — proletariatas.**

Todel, šiandie Europos proletariatas, remdamosi šituo nesumušamu faktu, prieš kurį visokie užsipuldinėjimai yra bergždi, pradeda savo valdonams diktuoti, kokios tiesos turėtų buti šalyj įvestos, kad laisvė ir demokratija joje viešpatautų; kad šalies turtai ir visi jos resorsai priguletų ne saujalei žmonių-dykaduonių, bet visuomenei. **A. Dvylis.**

(Bus daugiau)

Kvietkos.

Aš myliu kvietkas. Jos man labai, labai patinka. O, koks jųjų saldus kvapas!... Kokie dailųs lapeliai: žali, rausvi, mėlyni ir balti. Ve, jau pumpurėliai auga: tuojaus jie pražydės. Jie labai gražiai auga...

Aš myliu ir medžius, kurie žali. Medžiai yra mano džiaugsmas. Aš kaip nueinu į musų didįjį sodną — ten randu daug linksmų įspudžių: obelys žydi, verbos, liepos ir kleveliai žaliuoja. O, bičių duzgimas — net dabar girdis mano ausyse!... Jos lapnoja apie egrastas, renka nuo žiedų saldų medų ir krauja aviliuose — gamina ateičiai maistą. Taip, jos dirba, niršaskubinas.

O kokių dailių paukščių vakar mačiau musų didžioje liepoje!... Jų atlėkė burys ir sutupė ant viršutinių liepos šakų. Jie margi: raudoni gurkliai, geltoni sparnai, žalios galvos ir raibi pilvai. Jie labai dailiai čiulbėjo — visą valandą. Paskui pakįlo ir nulėkė girios link. Aš ilgai žiurėjau, kaip jie lėkė. Vėliau pranyko iš akių.

—Pranyko?! Kaip tai?...

—Pertoli buvo nulėkę, tad akimis negalėjau matyt.

—Tai jie vėl atlėks...

—Nežinau. Aš tik sykį juos mačiau musų sodne. Gal atlėks. Gal ne...

—Aš labai norėčiau pamatyti tuos paukščius. Pasėdėkime ilgiau; gal jie ir šiandie atlėks.

—Galima sėdėti, jei tamstai nenusibodo, ant tos kietos sėdynės.

—O, man labai gerai!... Čia, nekieta.

—Slinkis ir tamsta į šitą pusę.

—Ačiu... — Gal bus geriau sėdėti.

—O, kokios gražios apielinkės! Matai...

—Taip matau, matau. Man patinka...

—Patinka?!... Ar labai?

—Žinote, kad aš kvietkas be galo myliu.

—Mylite... Ar labai?...

—Labai, labai, kaip, tamsta!...

—O, jųs juokaujat tiktai...

—Niekuomet... Niekados nedaryčiau juokų. Ką myliu — atvirai sakau: myliu ir mylėsiu, nes man širdis tą liepia daryti...

Jos akytės sužibo, kaip rytmetinė Aušrinė, ir džiaugsmo ruožai perbėgo per josios veidus. Ji nusižėrė plaukus nuo dešinės akies. Pasitaisė sijoną, ir tartum, užsimąsčiusi, parėmė ranka nuo saulės įkaitusį veidą.

Jis irgi tylėjo. Vėliau išsitraukęs sigaretą, pakaleno į kairės rankos pirštą. Ir atsiduso:

—Taip aš kalbu teisybę.

—Ką misliju, tai kalbu; ką matau, tai sakau.

Išsiėmęs degtuką: pabraukė ir užsidegė sigaretą. Patraukęs dumą — kitą: linksmai sušuko:

—Onyte, ko taip ilgai svajoji?

—Aš nesvajoju. Tik taip sau...

—Ką taip sau? — Misliji? Aa?...

—Šilta, tai nuo saulės pridengiau veidą. Bet nieko ypatingo nemislijau...

—Nieko?... Aš mačiau, kad buvote užsimąsčiusi. Todel turėjai ką-nors mislyti. Bet ką — tai nežinau.

—O, aš kaip kada misliju apie savo ateitį, kuri yra man begalo svarbi... Daugiau nieko nenorėčiau, kad žinočiau, kaip aš gyvensiu toliau; koks bus mano gyvenimas. Ir...

—Kalbėkite toliau. Kodel tamsta taip nedrąsiai aiškinote savo mąstymą? Aš labai norėčiau žinoti, ką merginos svajoja. Ir kaip jos žiuri gyvenimo priešakyn. Tas man svarbu paklausyti. Kalbėkite...

—Aš jau pabaigiau; ką turėjau pasakiau. Daugiau nežinau, ką kalbėti. Jei tamsta turite ką papasakoti: tai aš paklausysiu...

—Turiu. Ištikrųjų turiu...

Užtraukęs dumų, paputė per nosį ir atsigrįžo į ją. Išsitraukęs skepečiukę apšluostė begantį nuo veido prakaitą ir pradėjo:

—Mat, man yra linksma kalbėti, kad tamsta atidžiai klausote. Aš myliu tokį žmogų, kuris klauso. Žinoma, paklausęs — gali ką atsakyti, ar tai patai syti, jei kas butų klaidingo.

—Juozuk, Tamsta niekad blogai nekalbi.

—Ar ne? — Ištikrųjų ne?!...

—Man rodos ištikrųjų. Nežinau, kaip kam tas patinka. Bet man visada jusų kalba patiko. Ir aš... myliu tamstos kalbą. Ir pirma, kaip kalbėjote apie kvietkas — man labai buvo linksma...

—Taip, aš sakiau, kad myliu kvietkas, todel tankiai ir kalbu apie jąs. Aš myliu viską, kas dailu: Myliu kvietkas, žolynus, medžius, paukščius, ežerus, upes... Ir tą plačią erdvę, kur saulė keliauja, kur mėnulis, žvaigždės ir rytmetinė Aušrinė šviečia... Ir tą gamtos grožę, kuri rodosi visai paprastu daiktu, bet aš myliu. Ir jaučiuosi laimningu, kada mintįs mane atsuka prie tokių kiltų svajonių. Jei bučiau poetas, aprašyčiau bei apdainuočiau savo regimus įspudžius...

—Bet aš dar ką myliu...

—Tai ką?... Pasakykite...

—Myliu...' Ir jau pasakiau: Onytę!... Nes ji ir man rodosi, kaip Aušrinė šviečia prieš mane. Ji...

Jos veidas užsidegė. Akutės, kaip giedros nakties žvaigždelės spindėjo, po juodais antakiais. Luputės, tartum, norėjo ką pasakyti-krutėjo. Bet nieko neištarė.

—Aš myliu tave. Ilgai mylėjau savo mintimis. Bet lupos tai neištarė ir plunksna neparašė Bet dabar tie žodžiai — netyčia ištruko!... Bet aš atvirai kalbu. Tikėk man. Iš širdies kalbu. Aš sakydamas "myliu" paliuosavau savo širdį. Nuritau nuo sielos sunkią, sunkią šlėgą.

Dabar, norėčiau išgirsti nuo tamstos užbaigą. Sakykite. Trumpai ir aiškiai...

—Aš nemoku taip dailiai, aiškiai pasakyti. Aš jau sakiau. Daugiau nežinau, ką sakyti... Aš... Aš jau sakiau, kad... Myliu klausyti tamstos kalbą. Tai ir viskas, ką aš moku pasakyti.

—Aš ne to klausiu. Aš klausiu: ar tamsta myli mane? Kaip aš tave...

—Myliu gyvenimą. Ir jau tą sakiau. Tai ką aš galiu sakyti daugiau?!...

Jo akįs smigte smigo josios link. Tartum, jis norėjo ištraukti tą žodį iš jos lupų — "myliu". Bet ką tas reikštų? Jei lupos kalbėtų, o širdis tylėtų? Jis kas sykį darės nekantresnis: akįs žvelgė tai į jąją, tai į nežinomas fantazijas. Ant galo, nuskinęs kvietką, pridėjo prie krutinės, vėliau prie lupų, paskui prie nosies. Ir uostydamas džiaugsmingai sušuko: —

—O, kvietkeli!... Tu esi saldžiai kvepiantis!... Myliu tave ir kalbu į tave Norėčiau, kad tu padarytum saldžiu mano gyvenimą. Norėčiau buti, toks laimingas, kaip tu. Norėčiau buti mylimu, kaip kad tu esi mylimas. O mielas mano — mielas kvietkeli!... Padaryk mane laimingu. Išklausyk mano prašymą.

—Taip, tu be žado. Tave aukauju Onytei — kalbėk jos lupomis. Padarykite mane laimingu.

—Bukie laimingas!... Bet...

J. Rudaitis.

Apleista.

Tai bus kokie šeši ar septyni metai atgal. Viename Lietuvos bažnytkiemyj augo gražus jaunikaitis. Jo vardas buvo Petras.

Nors Petro tėvai buvo neturtingi: jie neturėjo nei ukės nei bakužės, vienok leido sumą į pradinę mokyklą, kurią Petras ir užbaigė.

Kartu su Petru mokinosi Onytė kaimyno ukininko dukrelė.

Vakarais Petras nueidavo pas Onytę, kad pagelbėjus jai lekcijas išmokti. Laikui bėgant jiedu taip įsimylėjo į viens kitą, kad nei vieną vakarą negalėdavo praleisti nepasikalbėjusiu ir nepajuokavusiu.

Onytė labai mylėjo Petrą. Kartais Petras išeidavo pasišok-

Naujieniečiai, Rengkitės!

Nedėlioje, 1-mą d. Liepos-July, 1917

Bus

NAUJIENŲ BENDROVĖS

Didelis--Dideliausias

PIKNIKAS

Geo. M. Chernaucko Darže

Lyons, Illinois

Pradžia 9:30 valandą ryte. **Muzika Griušo.**

Programas įvairių-įvairiausias, kuriame dalyvaus ir "Naujienų" pardavinėtojų Armija su savo triksais.

Smulkmenos bus paskelbta vėliau.

Jeigu diena pasitaikytų ir ukanota, jeigu ir lietus su krušomis iš prasivėrusių debesų piltų, vistiek važiuokite: užteks pastogės visiems ir pramogos eis kaip iš rago. Atminkite, kad tai bus "Naujienų", Naujienų Bendrovės, Naujienų Skaitytojų, Naujienų Draugų, Naujienų Rėmėjų, žodžiu — **Visų Naujieniečių Piknikas.**

Kaip nuvažiuot: Iš visų miesto dalių važiuokite iki Ogden Ave., nuo čia važiuokite iki 48 Ave.; nuo 48 Ave. imkite Lyon karus iki upės. Ant upės kranto Pikniko daržas.

ti su kita kokia mergina, tai Onytė net apsiverkdavo iš pavydo, mat ji bijodavos, kad nepavyliotų jos brangaus Petrelio.

Petras buvo vienturtis sunus — tai jam nereikėjo eiti į kariuomenę. Petro tėveliai nenorėjo, kad jų sunus išvažiuotų į Ameriką. Jie išmokino Petrą kurpio amatą. Jam tas amatas sekėsi gana gerai. Onytė irgi iš to džiaugėsi — manė, kad už Petro ištekėsiu, nereikės naginių nešioti, vaikščiosiu visuomet čebatuota. Nekuriais atžvilgiais Petras daug vertesnis už ukininkų sunus. Taip Onytė sau manė.

Bet, deja, kuomet Petras nuėjo pas Onytės tėvą prašyt jos rankos, — tai jos tėvas kone išvijo iš stubos Petrą.

—Leisiu mat aš savo Onytę už kumečio vaiko tekėti, paskui ir su giminėmis sarmata sueiti. Kaip atvažiuos pas tave mano gentis, tai nebus nei arkliams pastogės.

"Še tau, Jurguti, ir devintinės" — manė sau Petrelis.

Vieną gražų vakarą Petrelis su Onyte šnekučiavosi sodne sėdėdami, ant suolelio. Onytė kreipėsi į Petrelį:

—Važiuok tu į Ameriką, o paskui už kokio pusmečio ir aš atvažiuosiu. Kaip užsidirbsime pinigų, tai parvažiuosime į Lietuvą tuomet ir tėveliai nieko nebesakys.

—Į Ameriką? Ne, ne Onyte, negaliu aš nuo tavęs atsiskirti.

Kaip pamislijo apie persiskyrimą, tai abiem ašaros pradėjo birėti.

Bet kur pinigų gausiu? — klausia Petras.

—Mano mama tave myli, tai ir duos pinigų, tėveliui nežinant, — atsakė Onytė.

Petreliui apleidžiant Lietuvą abudu jaunuoliai prisiekė nesiženy ti nors ir tris dešimts metų reikėtų laukti.

Atvažiavęs į Ameriką iškarto labai gražų gyvenimą vedė Petrelis. Laiškus tankiai rašydavo, pinigus taupydavo. Taip gyveno per keletą mėnesių. Paskui kaip susipažino su draugais, tai pradėjo krypti iš kelio. Patarlė sako—"paskui ką seksi, tokiu ir pats tapsi." Taip ir su Petru atsitiko. Pradėjo gerti, vaikščioti į nepadorias vietas, rečiau beparašyti Onytei laiškus.

Onytė po du laišku į mėnesį, o jos mylimas Petrelis vos atsakydavo į kelintą mėnesį. O metams prabėgus jau suvis neberašė. Kuomet Petras gaudavo laišką nuo Onytės, tai budavo nueis į saliuną ir duoda skaityti visiems girtuokliams, sakydamas:

—Štai, žiurėkite, gavau gromatą nuo merginos iš krajaus; o kokia ji kreizė! Mislija, kad Amerikoje nėra mergų. Jinai mislija, kad aš ją atsikviesiu! Kur aš dėčiau atsivežęs. Sarmata išeiti ant stryto — susmukus, kaip pelėda.

Kitas jo draugas pritarė jam sakydamas:

—Žinai ką, Piter, ženykis Milerių Keidę, — ji ir pinigų turi, tai pagertum gražiai.

—Ha, ha, ha, — visi ėmė juoktis.

—Duok da išsigerti ant mano merginos vardo, — pašaukė Petras suliunkyperį.

Paskui jo draugai juokdavosi:

—Einame į saliuną, gal Petras gromatą gavo nuo merginos iš krajaus, tai užfundys...

Jaunas Pilietis.

Mokinio likimas.

Išaušo pavasaris, pasibaigė mokslo metai. Reiškia, laikas pailsėti, atgaivinti savo nusilpnintas dvasiškas ir fiziškas jiegas; praleisti laiką su savo giminėmis ir draugais. Proga pasiskaityti gerų knygų, pasimokyti visuomenės gyvenimo ir kartu su jais meiliai draugauti iki laikas ateis kada vėl reikės grįšti mokyklon.

Bet ar talai išsipildo Amerikos lietuviui mokiniui? Nėra tėvukų gražioj ukėj. Niekas jo nelaukia parvažiuojant namo. Jis, labai tankiai, neturi nei tėvų nei namų. Laukia jo surukusios dirbtuvės, iš kurių jis išlindo pirmiaus. Bet ir tenai nuėjus darbo prašyti dirbtuvės "bosas" moja ranka, kad neprašyk jo darbo. Mat čia tokie ponai nereikalingi baltais veidais, įkritusiomis akimis, nusiminusiais veidais, — mažos sveikatos. Bet reikia stipraus sveiko žmogaus, kuris galėtų kartu atlikti ir keturkojo darbą.

Vėl rupinkis — ar negausi kur vietą savo dyklaikiui sunaudoti. Vietų gal ir butų užtektinai vien prasimaitinimui. Vienok tuščias kišenius kirbina ateities jausmus. Sakyte sako, kad jau man bus vargiai galima grįšti mokyklon ateinančiais metais. Nebėra vilties atsiekti savo tikslą. Kur truputį daugiau moka, ten reikia neapsakomai sunkiai dirbti. O pas nusilpnėjusį mokinį fiziškos spėkos kaip tik nėra.

Ta pati silpnutė dvasia puola ir nežinai ką daryti. Pasidaro viskas nemiela. Visas neramumo pripildytas, tiesiog žmogus persikiria su normaliais jausmais. Tada savo paskutinę sveikatą naikina. Prasilenkia su draugijos reikalais. Apleidžia savo draugus, nuo kurių tik grabas tegalėtų atskirti.

Kaip ten nebutų, bet kad nors sueiti jaunimą butų galima. Vis butų linksmiau. Čion kaip tik prieš sieną atsimuši. Ji taipgi baimės pilna nuo priverstino kareiviavimo. Juos laukia žvėriškos iltys diena nuo dienos. Jeigu į kariuomenę ir nepaims, tai visvien gyvenimas pasidarys daug sunkesnis. Sunkiai svarsto, kokis čion likimas bus. Prapuola jų idealai, apie kuriuos mąstydavo.

Pažiurėjus į visų nelaimes skausmas veria širdį. Priešintis vienam negalima jokiu budu. Pasakius atvirai Suv. Valstijų karė mums tiktai pragaištį neša. Akis atviras turėk, kad kokis raudonais guzikais ponas nepagriebtų į kalėjimą. Tai ir laisvė, išmintis, morališkumas lasvosios šalies. Žiaurus likimas visus kankina kaip vieną. O mokinį daugiausia. Jis pavaromas nuo tų pačių surukusių dirbtuvių. Nenori duoti nei ten jam vietos.

—Vienok jaunuoliai — mokiniai, mokinės ir nemokiniai ir nemokinės, — nenusigaskime, nepaleiskime vilties. Kovokime už mokslą, kaip ir už buvį. Mokslas ir tiktai jis prašalins žiaurų gyvenimą. Nors kelias ilgiausis, vienok vienas iš tikriausių. Tą viską parodo praeitis. Juo žmonės atsiekė daugiau apšvietos, tuo jie laisvesni paliko. Atminkime, kad neapgynsim tėvynės vyčių muštro mokindamies. Reikia kariauti, bet ne kardu, šautuvais, bet gera išmintim, dvasiška spėka. O dvasiškoji spėka — tai mokslo rezultatas. Jis anksčiau ar vėliau turės likti musų stipriu ginklu.

A. J. Maineris.

Katalikai apie

Apleidžiant mokyklą su drg. A. B. nutarėme važiuoti į garsųjį Detroitą pas jo (A. B.) kaimynus paviešėti. Atvažiavome vėlai naktį. Kaimynai, pas kuriuos nuvykome, nekaip link mus atsinešė, mat, žmonės mano, kad iš mokyklos — tai ir prašys pinigų.

Bet kad buvo vėlus laikas, tai buvome priversti apsinakvoti ten. Mano draugas išėjo į kitą stubą — aš pasilikau.

Atsikėlęs ant rytojaus apsidairęs supratau, kad esame katalikiškoj stuboj, nes sienos buvo apkabintos šventųjų paveikslais ir švento Roko su šuniml ir šv. Juozapo ir šv. Kazimiero su kvietka ir daug kitų.

Be to, katalikiška stuba ir taip jau skiršesi nuo stubos (kalbu apie vidurį) laisvo apsišvietusio žmogaus.

Tatgi viskas paprasta kaip ir pas daugelį katalikų, tik vienas dalykas mane stebino — tai nepaprastas žmonių, šeimyninkų mandagumas arba geriaus nuolankumas.

Šeimyninkė ir šeimyninkas, rodos, aniuolai. O jau tas atvirumas nepaprastas, tarsi, išpažintis. Priežastis to viso tik vėliaus sužinojau.

Vaikinai, pas kuriuos nuvažiavome buvo laisvi, bet gyveno pas tikinčius žmones ir kad šeimyninkai geriaus atsineštų link musų, kaiminai pasakė, kad mes mokinamės ant kunigų — reiškia, klerikus turi savo namuose.

Sužinoję apie tai, mes pradėjome daugiaus žmonių klausinėti. Drg. A. B. pasiėmė rolę labai gero kataliko, aš gi krikščionio, nenorinčio tikėti kunigams. Pradėjome klausinėti apie bedievius socialistus; ar daug jų čia esama ir ar jie dori žmonės.

—Ar daug randasi bedievių ir socialistų? — paklausiau.

—Daug, daug, visi socialistai, bedieviai; kur jau daugiau, jeigu ne čia, — atsakė šeimyninkė. Biskį patylėjus ji pratarė. — Tai, Dieve, vienas pusbrolis mokinas kuniguosna, o antras bedievis (žiurėdama į d. A. B.).

—Ką-gi veiksi, visų neišmokinsi, — atsakė d. A.

—Žinoma, žinoma, bet aš tai jau nepriimu tokių, kurie neina bažnyčion ir velykinės. Ve, jusų giminaitis atvažiavo, tai pirmiausia paklausiau — ar eini bažnyčion, kitaip bučiau nepriėmus.

Pereitą metą buvo vienas, liepiau eiti bažnyčion, — nėjo, tai ir išvariau, — su pasididžiavimu ištarė šeimyninkė.

—Taip negerai, reikia priimti ir paversti juos gerais katalikais, o ne išvyti, — tariau aš.

—O kaip juos paversi, bažnyčion neina, nesimeldžia, o tik skaito tuos bedieviškus raštus. Kunigėlis liepia visus tokius išvyti, — piktai, bet prisibijodama tarė šeimyninkė.

—Tai yra nekrikščioniška. Reikia paklydusius taisyti, o ne atstumti nuo savęs. Kunigas blogai elgiasi taip mokindamas — sakau aš.

—O kaip-gi juos taisysi. Kunigėlis taip ir sako. Priimkite, bet jeigu neis kas nedėlią bažnyčion, išmuškite su šluota. Aš taip jau ne vienam padariau, — įsikarščiavo gaspadinė.

—Reikia jų gražiai prašyti, — sakau.

—O kaip-gi jų priprašysi, — atkirto šeimyninkė.

Drg. A. B. ir-gi pritarė jai:

—Žinoma, jeigu neklauso, tai geriausia išvyti.

—Taip, taip, ir musų kunigėlis mokina. Jis liepia mušti ant gatvės sutikus visus tuos, kurie neina bažnyčion. Jis net pinigus siulo tiems, kurie sumuš socialistą, — tarė šeimyninkė.

—Tai yra nepadoru mušti žmones. Kunigas negerai mokina.

Šeimyninkė paraudo. Bet d. B. užtarė kunigą, tai jinai vėl pradėjo:

—Ugi anuos metus čia kad mušė tai mušė tuos bedievius. Galvas sudaužė, sukruvino, net gaila buvo. Bet ir gerai, kad jie neina pas mus į bažnyčią.

Budavo, kaip tik po mišių, tai ir žiuri į merginas, kaip tos eina iš bažnyčios, o dabar nereikia jiems daugiau eiti ten.

—Tai visgi mušti nepadoru, — sakau aš, — geriaus policiją pašaukti.

—Pašaukti! O ką jiems policija darys, jog jie ramiai sau stovi, — per nosį sunurmėjo šeimyninkas.

—Tai jie, matyt, geri žmonės, — atsikreipęs į šeimyninką tariau aš.

—Taip, jie daug geresni negu mes. Jie negeria, nekazyruoja; visada gražiai pasirėdę vaikščioja, — sako šeimyninkas.

—Ar jie ir darbe geresni? — paklausiau jo.

—Tai jie labai geros širdies žmonės, tik gaila, kad neina bažnyčion, — jis atsakė.

Drg. B. patėmijo:

—Gal jie namuose meldžiasi, jog Dievas yra visur.

—Mes nežinom. Bet visi kalba, kad jie tiktai gazietas skaito. Tie, ką buvo pas mus, nesimeldė, — sako šeimyninkė.

—Tai jie gal neina bažnyčion delto, kad ten labai išnaudoja, — sakau aš.

—Ne, pas mus daug neina, — atsakė šeimyninkė.

—Kaip jiems eiti bažnyčion ar spaviednės, jei jie nieko blogo nedaro, — sako šeimyninkas.

—Mes tankiai pageriame, pasibarame, o jie niekados, — pridėjo šeimyninkė.

—Tai jie labai geri žmonės, — sakau aš, — ir kam juos varyti iš burdo, tik deltą, kad neina bažnyčion.

—Kad kunigėlis taip liepia. Liepia mušti kaip šunis tokius žmones, — kalbėjo šeimyninkė.

Klausant tų žmonių ir žiurint p jų veidus, rodos, matai nekaltą nežinystę. Kada jie kalba savo kalba, jie niekados nieko blogo prieš bedievius neturi, bet kada atkartoja kunigo žodžius, tuomet net persimaino veidas. Pyksta, karščiuojas, tarsi, sudraskytų tuos baisius socialistus -bedievius.

Žinoma, kaltinti tuos žmones negalima, juos taip mokina ir jie taip daro, bet tie, kurie mokina, turėtų bent truputį prisilaikyti doros — pasakyti visą tiesą apie tuos "baisius" soc. bedievius. **Burdingonas.**

GARSIŲJŲ ŽMONIŲ IŠSIREIŠKIMAI.

Nėra tokio blogo darbo, už kurį butų nubaustas tik tas, kuris papildė jį. Mes negalime taip nuošaliai gyventi, kad tas piktas, kuris yra mumyse, nesiplatintų. Musų darbai, ir geri ir blogi, kaip musų vaikai: jie gyvena ir veikia neprigulmingai nuo musų. — **George Elliot.**

Valkata yra butinas dapildymas milionieriaus.

— **Henry George.**

Moterų ir vyrų kunai, o tuo labiau jų sielos, neprivalo buti perkami ir parduodami. O jeigu tai tiesa, tai lyginai neprivalo buti parduodama žemė, nes tik ačiu jai gali gyvuoti žmonių kunai ir sielos. — **John Ruskin.**

Jei žmonės, vietoj to, kad gelbėjus pasaulį, gelbėtų save, — o vietoj to, kad liuosavus žmoniją, pasistengtų paliuosuoti save, kaip daug jie padarytų del išgelbėjimo pasaulio ir žmonijos paliuosavimo! — **Gercen.**

Čižauskas.

Dialogas.

(Žiur. nr. 133).

—Mano pamatinis uždavinis, tai panaikinti Nelygybę, Skriaudą. Paliuosuoti milionus gyvasčių, kurios dirba už menką užmokestį, kenčia skriaudą, neapykantą, šaltį, badą, — iš po industriališko despotizmo. Intaisyti visų žmonių valdžią, o panaikinti dabartinį politišką surėdymą, kuris randasi kelių ypatų rankose, kuris umai gali but paverstas į žmogžudystės šaltinį ir skriaudimo įnagį. Įvesiu tokią valdžią, kuroje karė bus didžiausia pasipiktinimu, ginklai bus sudeginti arba sudėti į parodymo namus del didesnio karės neapkentimo. Prašalinsiu tas aplinkybes, kurios priveda milionus žmonių prie pražuties, degeneracijos, desperacijos, saužudystės, paleistuvystės. Reikės paliuosuoti "Ateities žiedai" ne vien tik nuo bado, išnaudojimo, bet nuo dabartinės didžiausios šmėklos, blogybių blogybės, — prietarų. Ir štai kaip matai augšti nariai, graži viltis užkvies Meilę, susijungusi spėka baisuną naikins.

Savo nuveiktu darbu bei veiklumu galiu pasididžiuoti. Mano konkretiškiausis nuveikimas, tai paniekinimas metafizikų bei pseudo mokslų. Jie kankino žmoniją per eiles metų. Daug energijos padėjau, kol pakreipiau juos į dabartines vėžes. Be abejonės, atmeni kiek jie pridarė blėdies ir per kiek metų turėjo užstoję kelią progresui. Jeigu ne jie, draugijos forma ir gerovė gal butų pasidarius daug geresnė, nes kaip žinia, daugybė teisybės trokstančių vyrų tapo sudegintais, pakartais, kalėjimuose supudytais. Sunkaus darbo turėjau, bet pergalėjau. Nors ir dabar nėra taip, kaip turėtų buti, bet gal laikui bėgant pagerės.

Daug esu nuveikus religijoj. Prisipažįstu, kad daug klaidų esu padirbus, bet kur jų nėra. Čia iškart dirbau panaikinti nesusipratimus tarp įvairių sektų; tas išdalies pilnai pavyko. Bet dabar geidžiu panaikinti prietarus, supersticiją ir sykiu tą niekam nežinomą Dievą. Seniau tikėjau, kad Dievas yra — dabar sakau, kad nežinau. Jeigu Jis yra, tai gyvenkim sutikime, meilėje, o Jis mus, be abejonės, priims, kaipo savo geruosius vaikus.

Mažiausia esu pasidarbavus darbininkų nuskriaudimuose. Jaučiuosi jiems neatleistinai prasikaltus. Dabar pasišvenčiau jųjų gerovei ir bandysiu juos apginti teismuose, valdžioje, industriališkuose kivirčiuose ir parodysiu kelią, kuriuo eidami jie galės pasiekti tą laimingąją vietą, kurioje viens vieną mylės ir tik pats save valdys.

Tai tiek. Žinoma, dar butų daug apie ką kalbėti, bet užteks. Na, kiek tamsta esi nuveikus? Koks tavo tikslas?

—Mano iš visur darbus "negalima butų surašyti ant jaučio uodos" ir todel paminėsiu tik nekuriuos: Aš visados stoju tvirtesnio, įtekmingesnio pusėj. Vergijos laikuose veikiau už kunigaikščius, karžygius, kurie vien tik kares vedė, gerai gyveno ir vergus šunkiu darbu bei prastu maistu kankino. Anų laikų vergija pavyko per mano pasidarbavimą. Vergams lengvai įkalbėjau, kad štai ta ir ta šalis nori jus užklupti ir sunaikinti jusų namus, šeimyną, gerovę etc. Todel, kad užlaikius viską čielybėje ir apsiginti, jus dirbkit ir užlaikykit turtuolius ir karžygius, kurie jus apgins. Kartais karžygiai užgriebia ir parsivaro gaujas žmonių, kurie tampa pavergtais po priežiura ir bausme pirmesniųjų melagingai pavergtųjų. Ir taip ėjo per eiles metų, kol neatsirado kokia ten nematoma galybė, kuri po biskį keitė aplinkybes ir vergo upą. Metams bėgant priėjo prie galo ir turėjo tvertis kitą tam panašų, ant melo paremtą surėdymą. Šis surėdymas vedinosi feudalizmas, kuris gana ilgai gyvavo ir kuriame didžiumai labai sunku buvo gyventi. Šioje sistemoje ne vien tik veikė mano prigavingas įpasakojimas, bet ir kankinimai, mirtis. Veikiant nematomajai dvasiai, viskas prisičjo versti taip, kad kaip nors palaikius santaiką ir kad butų šiokis tokis visų užsiganėdinimas. Dabartinėje sistemoje, kurį jau baigia savo gyvenimo dienas daugybė žmonių kenčia ir tyli tik delto, kad tvirtai tiki į melagystę. Kapitalizmo sistemoje stovėriau visokius žmonių užtarėjus, reprezentantus, o ant viršaus jų patubdžiau valdoną, kuris žmonėms įpasakojo, kad jis valdys juos pagal jųjų norą. O į valdono rankas įdėjau šnipus, kariuomenę, teismą. Ir šiuo pasibaigė mano tvėrinys, kuriame dirbau ir dirbu be mažiausio pasilsėjimo.

Dabar Valdonas kaip tik užsigeidžia pasirodyti ką jis gali, savo garbę apginti, arba pataikauti keliems savo artimiems palaikytojams, kurie labai troškta turtų, tuojaus paleidžia Melagystę, tai yra mane, į tarpą kareivių ir į visą žmoniją. Čion be praktikos žmogui daug darbo butų, bet man nieknekis. Pirmiausia paleidžiu visus laikraščius, kad meluotų visa savo gerkle ir kad keltų žmonėse patriotiškus jausmus. O kuris laikraštis ar ypata pasipriešina, tuojau jį į teismą nuvelku ir lengvai prirodau, kad ši ar ta ypata kelia žmonėse vaidus, nesutikimą. Ištiesų, kumute, tie nemąstantįs, nemokyti darbininkai kvaili kaip avinai. Jeigu visi ant syk man pasipriešintų, kas juos vsus galėtų į teismą bei kalėjimą nuvesti? — Niekas. Ir vien tik jųjų nemąstymu visi priešininkai, tai yra mąstantieji tampa kalėjimuose sugrusti, turtuoliai, kunigai, redaktoriai, bankieriai liuosi ir gerbiami, o visi tie akli melagystės pasekėjai į pekliška skerdynę įmesti.

Karėje kelių metų civilizacija liekasi paversta į pelenus; meilė — virsta neapykanta; žmoniškumas — persimaino į žvėriškumą; šeimynų ilgėjimai, skausmas, badas — atrodo didžiausiu pragaru. Ir viskas tas parcina iš kelių "gerų tautiečių" pasinaudojimo ir melagingo dalykų perstatymo. Nėra tokio gyvuno, kuris galėtų karę atvaizdinti, verksmą, šauksmą, granatų griovimą su visoms baisenybėmis aprašyti.

Didžiausis mano nuveikimas — ir tuo daugiausia pasigirti galiu — tai pagimdymas sektų su visa jų hierarchija. Tikyba, kaip matai, ėjo ir eina evoliucijos keliu. Persikeitė į labai skirtingą sutvėrimą, vienok pamatas ir dvasia ta pati pasiliko. Prie keitimosi privertė mokslas (turbut tas pats, apie kurį man pasakojai), kuris didelį smugį ir daug darbo man uždavė. Turėjau prieš jį dirbti iš peties, koliai nesudariau didelę gaują agentų, kurių pirmas dalykas — melas, ir paskutinis dalykas — melas.

Buvo ir yra tokių žmonių, kurie iš melo bandė padaryti tikrenybę. Bet vargšai apsivylė. Neapmąstė pradėdami veikti. Juk kiekvienas gali žinoti, kad viskas yra niekas ir iš nieko niekas negali išeiti. Ir taip iš jųjų darbo išėjo niekas, apart melų, veidmainystės ir skerdynių skerdynės vardan to paties melo dievaičio.

Užteks tiek, nes labai neturiu laiko. Laba nakt...

—Laba nakt...

(Pabaiga).

INTERNATIONAL
SOCIALIST-PRESS-PICNIC
Nedėlioje, Birželio-June 17, 1917
Riverview Park-Didelis Daržas
Western, Belmont and Clybourn Ave., and Roscoe Blvd.
ŠOKIAI, VAŽINĖJIMAI ir IVAIRIOS RŪŠIES ŽAISMĖS
Inžanga 25c į Parką ir Pikniko daržą.
Vaikams žemiaus 12 metų įžanga DYKAI.
Tikietai parduodama "Naujienų" Ofise.

Extra Pranešimas
Kurie norite turėti paveikslus trečio, antro ir pirmo "Naujienų" metinių sukaktuvių apvaikščiojimų, o taipgi Bulotų ir Žemaitės pasitikimo vakaro (Chicagoj), ir žinomojo musų rašėjo — dramaturgo Br. Vargšo, kreipkitės antrašu:
W. J. STANKUNAS,
3315 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Telefonas Yards 1546.

FRED BENDER
Išdirbėjas ir Perpirklys Sankrovų Intaisų
Amerikos Didžiausias ir Pilniausias
Sankrovų Išrengėjas.
Intaisai grosernėms, bučernėms, smulkmenų, cigarų, saldainių, valgyklų, mastavų tavorų ir daug kitokių sankrovų.
1912-1914-1916 S. State St. 1923-1925-1927 Archer av.

Rusiškos ir Turkiškos Vanos
12th St. Tel Kedzie 8902
Paulina. Tel Western 15
3514-16 W. 12th St., arti St. Louis Ave. ir 1115-17 So. Paulina St., arti 12th St., Chicago. Ill.

Skaitykite ir platinkite vienintėlį Rusuose lietuvių darbo žmonių laikraštį
"Naujają Lietuvą"
Kiekvieno tikro darbo žmonių draugo pareiga—visomis jėgomis remti savąjį laikraštį.
Tiktai bendrai ir visas pajėgas įtempę mes galėsime įveikti savo priešininkus. O laikraštis tam tikslui—geriausias įrankis. **Todel, visi į darbą. Padėkite, kuo galite! Kas raštais, kas pinigais, kas patarimais!**
"Naujosios Lietuvos" kaina Amerikoje: Metams 9 rubliai; pusei metų 4½ rub.
ADRESAS.
"Naujoją Lietuvą"
Podolskaja, 15 Petrograd, Russia

CHICAGOS ŽINIOS

Šeimyniškas išvažiavimas.

Pereitoj nedėlioj gražus burelis Bridgeporto jaunosios inteligentijos turėjo šeimynišką išvažiavimą į Willow Springs miškus. Išvažiavime dalyvavo ir keletas jaunų daktarų, kaip tai: Žilvitis su savo žmona, jaunavedžiai Bagočiai, Juškai, Jonikaitis, Biežls ir Gurskis; be to, aptiekorius Kartanas ir jauna slaugotoja (nursė), kurios vardo neteko patirti, ir šiaip burelis netituluotų inteligentiškų žmonių.

Išvažiavime neužmiršta ir Bacchas. Bet kadangi tarp jo garbintojų buta ir Eskulapo pasekėjų, tai, matomai, pastarojo intekmė žymiai sumažino Baccho garbinimą, kuris nenuėjo toliau "linksmo upo."

Abelnai, išvažiavimas darė malonų įspudį — linksmintasi, žaista ir dainuota. Temstant, su linksmais veidais ir pilnais plaučiais tyro oro sugrįžta Chicagon.

Sella Turcica.

Jake Loebas ir majoras.

Jake Loebo adresu majoras pavartojo tokius žodžius, kaip "melagis", "nesąžiningas žmogus", etc.

To dar niekuomet nebudavo. Nors kova tarp majoro ir Loebo del mokyklų kontrolės jau nuo senai verda.

Kada majoro užklausē kas del Loebo "dieninio", tai jis staigu atsirkatē nuo apatijos ir įsikarščiavęs atsakē:

"Jake Loebas yra nedoras žmogus."

Tuosyk vienas pastebējo, kad Loebas sutinkąs buti tardomu.

"Nedaug rasis tokių naivių žmonių, kurie patikētų Loebui net tame atvējuj, kada jis prisiektų. Jeigu mano žinios yra teisingos, jis yra nedēkingas žmogus. Manęs visai neinteresuoja tardymas žmogaus, kurį aš žinau esant melagium.

"Loebas yra nesąžiningas žmogus. Aš nenoriu asmeniškai turēti absoliučiai jokių reikalų su juo. Aš visai nepaisau į tai, ką sako jo dieninis."

Tuosyk majorui buvo priminta, jogei Loebas yra pasirengęs rezignuoti, jei to reikalaus mokyklų taryba.

"Loebas neturi tiek vyriškumo, kad padarius tatai", — atsakē majoras.

Reikia manyti, kad majoro nuomonē nēra perdaug klaidinga.

Iš šeimyniškų reikalų teismo.

Teisējas Stalk paskelbē raportą kas del tos įstaigos veikimo. Sulig raporto pasirodo, kad bēgiu gegužēs mēnesio liko iškolektuota $15,119.67 del užlaikymo moterų ir vaikų. Tie pinigai tapo išmokēti 1783 ypatoms.

Be to, Stalk perspēja tuos vyrus, kurie sulig teismo nuosprendžio privalo duoti užlaikymą pačioms ir vaikams. Jeigu jie reguliariai nemokēs paskirto mokesčio, tai bus grudami kalējiman be pasigailējimo.

TOWN OF LAKE.

Birželio 10 d. A. Lisy svetainēje Tarptautinē Biblijos Tyrinētojų Draugija surengē prakalbas.

Subatos vakarē gavau plakatą su antgalviu: "Du pekloje" ir "Išējo iš peklos". Toliaus rašoma, jog bus darodyta, kur yra pragaras ir tt.

Atējus paženklintam laikui, žingeidumo delei, nuējau pasiklausyti prakalbų. Radau jau bekalbant kalbētoją. Žmonių buvo apie 30, bet ne visi laukē prakalbų galo.

Kalbētojas buvo vienas iš tų, kurie tiki į Dievą į velnią, tik netiki, jog yra pragaras ir čysčius, ir prisilaiko to biblijos punktelio, kur sakoma: "Klausysi, o nesuprasi, žiurēsi, o nematysi." Taigi pagal tą punktelį ir aiškino biblijos paslaptis.

Kalbētojo nuomonē velniai nēra pragare, bet valkiojasi ant žemēs kamuolio. Kalbētojas bandē įtikrinti klausytojus, jog velniai ir dabartiniame amžiuje dar apsēda žmones, ir ne tik kad vienas velnias įlenda į žmogų, bet kartais čielas pulkas velnių sulenda į vieną žmogų.

Bet kad darodžius, jog velnias tikrai yra, kalbētojas privedē kaipo pavyzdį, jog jam teko susipažinti su spiritualistais, kurie gali prisišaukti velnią ir su jo pagelba daryti visokius triksus. Vienas iš tų triksų esąs tokis staliukas, ant kurio spiritualistui uždējus rankas pradedąs mušti, šokinēti ir tt. Mokyti žmonēs sako, kad tas paeina iš žmogaus rankų, bet tai esą netiesa, tai yra piktos dvasios darbas.

Lietuviams kalbētojas nevelijo susipažinti su spiritualistais, nes ir juos kartais galįs velnias apsēsti.

Toliaus jis kalbējo apie tvaną ir bandē darodyti, jog tvano tikrai buta, nes ir istorija priro-danti, jog po tvanui žemē buvusi ledais apdengta. (Žinoma jis to nepasakē, kad apdengta šimtai tukstančių metų atgal, tai yra periodas, kurį mes žinome kaipo ledų gadynę. O biblija mums sako, jog tvanas buvo tik keli tukstančiai metų atgal).

Toliaus kalbējo apie karę. Girdi, ta karē esanti leista iš Dievo malonēs, kurioje viskas turēs sudegti, išnykti, o po tam užstosiąs trečias svietas arba Dievo karalystē, kurioje bus taip gerai, kad ir apsakyt negalima. Toje karalystēje niekas nemirsiąs, nes mirties nebebus, nebe bus nē ligoninių, nē vaistinyčių, nē vaistų, nes tuomet niekas nesirgs. Žodžiu, bus rojus ant žemēs.

Tas kalbētojas, sakydamas: "Aš kalbu čia iš Dievo malonēs" pripliauškē visokių nesąmonių.

Nebutų verta užimt laikraštyje vietos aprašymui tų prakalbų, bet kad jie prižadējo surengt dar keletą tokių "pamokslų" šitoje apielinkēje, tai aš noriu pranešti Naujienų skaitytojams, kad, kurie žingeidauja tokiais klausimai: "Kur yra pragaras?" ir tam panašiais, — surengtose tos draugijos prakalbose tas klausimas paaiškēt negali. Verčiau tą laiką sunaudoti patiems betyrinējant bibliją ir skaitant kitokias knygas.

P. Vipartas.

Nubaudē $10 už pasisavinimą policisto vardo.

Martin Broner, 8842 Seginaw ave., užsimanē lošti policisto rolę. Bessemer parke jis priējo prie jaunos moters ir, parodęs policisto žvaigždę, pasakē, kad jam liepta perspēti visas moteris, kurios dēvi trumpus sijonus. Esą sulig paskutiniu valdžios patvarkymu trumpus sijonus yra draudžiama dēvēti.

Už tokį savo karžygiškumą jis liko nugabentas policijos nuovadon.

Teismas paskyrē jam užsimokēti $10 pabaudos ir teismo išlaidas.

Apleisdamas teismo rumus jis pasakē, kad šiaip ar taip imsime, ar kitaip, o visgi moters dēvi perdaug trumpus sijonus. Esą valdžia turētų uždrausti tatai daryti.

Nusižudē.

Užvakar rastas lavonas Gail Miller. Ji gyveno savo namuose, 4862 North Ashland ave.

Pora mēnesių atgal ji užvedē bylą prieš savo vyrą, norēdama gauti perskyras.

Vyras buvęs neištikimas. Kartą jis išvažiavęs su savo stenografiste iš Chicagos.

Po to atsitikimo pati užvedē bylą. Bet nebesulaukē bylos pabaigos.

Jinai gulējo lovoj. Prieš mirtį, matomai, kraujas pasileido iš burnos ir nosies. Šalyj buvo kokie tai vaistai. Spējama, kad tai nuodai, kuriais jinai nusinuodijo.

Perdaug šaltas vanduo.

Arnold Schovan nusprendē atsisveikinti su šia ašarų pakalne. Tuo tikslu jis nuējo prie ežero, kad nusiskandinus.

Pradējo bristi vandenin.

Pasirodē, kad vanduo perdaug šaltas, Schoven pradējo šaukti pagelbos. Policistas John Rose ištraukē jį iš vandens. Girdi, ežeras žiauresnis ir šaltesnis nekad pats pasaulis.

Pastojo armijon 115 dentistų.

Šįmet Northwestern universiteto dentisterijos skyrių baigē 190 studentų. Iš jų tarpo 115 užsiregistravo armijon.

Suprantamas daiktas, jie nebus statomi į ugnį: jų priedermē bus taisyti ir gydyti kareiviams dantis.

Nori užčiaupti pacifistams burnas.

Miesto taryba vakar turējo susirinkimą. Kerner įnešē sumanymą, kad pacifistams butų uždrausta neprielankiai kalbēti apie dabartinę karę.

Prieš tokį sumanymą protestavo ald. Kennedy. Jis darodinējo, jogei tuo budu norima atimti iš žmonių žodžio laisvē.

Tečiau, 60 balsavo už Kernerio sumanymą.

Tuo keliu, vadinasi, bus uždētas žmonēms apynasris.

50,000 užreiškē norą tapti Suv. Valstijų piliečiais.

Morton A. Sturges praneša, kad nuo to laiko, kaip Suv. Valstijos įsivēlē į karę, 50,000 chicagiečių išsiēmē pirmąsias pilietiškas popieras.

Val Kerpan, 15 metų, 1744 Michael st., nuskendo. Persivertē laivukas.

Suv. Valstijų augščiausias teismas nusprendē, kad užvestosios prieš Eastland'o laivo savininkus bylos butų perkratinējamos skyrium.

John Dooley, 1213 W. 47th, areštuotas. Jisai užreiškē, jogei nenorįs kariauti už jokios šalies vēliavą, išimant Airijos.

sdama savo intekmę pasau-

John Hughes areštuotas. Apiplēšē Peter Dewing'o namus, 423 W. Huron.

OFISŲ DŽENITORIŲ REIKALAIS.

Šiuo noriu atkreipti domos lietuvių vyrų ir moterų, buvusių Ofisų Dženitorių ir Langų Plovējų Unijos No. 15153 narių, į tas nuoskaudas, kurių jiems padarē nekurie jų organizacijos viršininkai, o taipgi kaikurie sukti Amerikos Darbo Federacijos viršylos.

Nēra nei jokios abejonēs, kad Bildingų Menedžerių Asociacija kaikuriuos jų papirko ir gerai užmokējo, kad tik jie induotų darbininkus ir pakrikdytų dženitorių organizaciją.

Visi buvusieji tos unijos nariai gerai dar pamena, kaip šitų žodžių rašytojas daugelyj unijos susirinkimų kalbējo nurodinēdamas, kad organizacijoj yra gaivalų, kurie veikia pasaloms tikslais pakrikdyti dženitorių vienybę ir jų organizaciją. Jųs pamenate taipgi, kaip unijos prezidentas, tasai Emmit Floodo, Amer. Darbo Federacijos organizatoriaus įnagis, susirinkimuose nuolatos kaltino mane, R. T. Simsą, kad aš esąs nesąžiningas žmogus, vyliugis. Ir darē tai tikslu, kad pasējus nesutikimą unijoj ir tuo budu ją suardžius.

Sakau šitai ne tam, kad sukēlus prieš ką nors neapykantos, bet kad parodžius dalykus tikroj jų šviesoj po to, kaip man tiek daug nešvarių priekaištų buvo padaryta. Atsilankius Chicagon Amerikos Darbo Federacijos prezidentui Sam. Gompersui, kreipiausi asmeniškai į jį reikalaudamas, kad butų nuskirta atsakoma komisija, kuri peržiurētų mano atskaitas. Tatai buvo padaryta, ir Revizijos Komisija atrado, kad organizacija kalta man $197.53 už mano tarnystę ir mano paties išleistų iš savo kišeniaus pinigų organizacijos reikalams. Tam yra visos kvitos ir liudijimai. Šitokį pranešimą davē organizacijai John Fitzpatrick, Chicagos Darbo Federacijos prezidentas, kurs buvo vienas tos Revizijos Komisijos narių.

Tat dabar, draugai ir draugēs, matykite ir pagalvokite. Aš neturiu jokių asmeninių išrokavimų, kad šiuo atsišaukiu į jus. Mano piniginiai nuostoliai — nors, kaip darbininkui, yra man gana dideli — nieko nereiškia palyginus su tais nuostoliais ir skriaudomis, kurių jums padarē nešvarųs kapitalistų tarnai ir suvyliotojai, tie "bosų" įnagiai, pardavusieji jus, kaip bandą, jusų samdytojams.

Tiesa, visi mes darbo klesos žmonēs esame ekonominiai vergai, bet argi mes turime buti jau toki paiki vergai, kad leidus save parduoti savo priešams be jokio spardymos, be jokio protesto? Pagalvokite, kiek vargo ir skurdo del to turime mes ir musų šeimynos kentēti. Pagalvokite, kaip silpni mes esame, jeigu prieš savo išnaudotojus negalime pasistatyti kaipo organizuota spēka ir išreikalauti bent žmoniško su mumis apsiējimo. Ar jųs nematote, kad tik per organizaciją ir streiką, nežiurint visų trukdymų, mes vis delto šiek tiek laimējome, tat butinai reikia savo organizaciją išlaikyti ir taip sustiprinti, kad kitą sykį galētume pasekmingiau kovoti.

Patyrimai mokina. Tat tegul kalbos apie karę ir kiti pašaliniai dalykai nenukreipia jusų domos nuo tikrųjų, gyvųjų jusų reikalų. Ofisų bildingai pasiliks ir toliau Chicagoj, o dženitoriai ir langų plovējai turēs juos valyti ir prižiurēti. Ir mes, kurie tą darbą atliekame, turime rupinties savo jiegomis, turime organizuoties ir kaipo organizuota jiega kolektyviai savo darbą parduoti ir už tai gauti geresnę kainą — didesnę mokestį ir geresnes darbo sąlygas.

Visi buvusieji unijos nariai kviečiami vēl draugēn, stoti organizacijon be didelių įstojimo mokesčių ir be didelių išlaidų. Atsiųskite atvirą laiškelį, padēję savo vardą, pavardę ir adresą, ir jums bus pranešta, kada ir kurioj vietoj mes galēsime susirinkti. Rašykite adresu: R. T. Sims, 405 Tremont St., Chicago, arba telefonuokite: Norman 7276.

MILDA TEATRAS
VODEVILIUS IR PAVEIKSLAI
Vodevīliaus Permaina:
Panedēlyj, Ketverge ir Subatoj
Paprastomis dienomis pirmas floras 10c, Balkonas 5c.
Subatos vakarais ir nedēliomis pirmas floras 15c, Balkonas 10c.
HALSTED ir 22-ra GATVĖ

DENTISTAI
Ateikite pas mus del susitaisymo dantų. Mes vartojame geriausią auksą ir padarysime jums darbą už mažą kainą.
TWIN CITY DENTISTS
virš E. and W. Clothing Store,
SIOUX CITY, IA.

Turgaus Žinios

Valgomieji produktai.

CHICAGO, Birž. 12, 1917.
Žemiau paduodamos produktams kainos dera tik uždamu produktams perkant; iš sankrovų perkant šeimyninkēs moka brangiau:

Sviestas, Creamery, extra		38½
Prastesnis, sulig rųšies		34—37½
Oleomargarinas, geriausias		27—28
Pigiausias		21—22
Kiaušiniai, geriausi, tuz.		34½
Prastesni, sulig rųšise		28—31
Suris, Amer., sulig rųšies		23—25
Šveicariškas		30—34
Paukščiai:	Gyvi	Mušti
Kalakutai	18	22
Vištos	22	21—21
Antįs	16—18	15—16
Žąsįs	12—14	12—15
Veršiena, sulig svarumu		16—19
Prasčiausia		12—12½

Jautiena	No. 1	No. 2	No. 3
Ribs	.20	.19	.13½
Loins	.26	.22	.15½
Rounds	.17½	.17	.13½
Chucks	.15½	.15	.14
Plates	.14½	.14	.11½

Bulvēs, jaunosios, bušelis 3.15—3.50

Daržovēs: —	
Barščiai, bušelis	.50—.75
Kopustai, gurbas	2.00—3.50
Morkos, pintinē	1.00—1.50
Agurkai gurbas	.75—.90
Žalieji žirniai	.75—2.00
Salotos, galv., dēžē	1.25—2.00
Cibuliai, gurbas	1.50—1.90
Ridikēliai, 100 bunčių	.75—1.00
Tomētēs, gurbas	2.00—2.25
Vaisiai, žali: —	
Obuoliai, statinē	6.00—8.00
Apelsinai, Kalif., dēžē	3.50—4.00
Citrinai, dēžē	2.75—3.75
Žemuogēs, 24 kvortos	2.00—2.50
Miltai, kvietiniai, geriausi	15.00
Prastesni, sulig rųšia	10.00—14.80
Kvietiniai, baltieji	$13.10
tamsieji	11.75

Javai

Kviečiai, 2.57; kornai, 1.72; rugiai 2.43; miežiai, 1.23—1.45; avižos, 68½c.

Šienas

Motiejukų, 16.50—21.00; dobilų, 16.50—18.50; paprastos rųšies, 10.00—17.00.

Gyvulių rinka

CHICAGO, Birž. 12, atgabenta: galvijų ca. 3,000; veršių 6,000; kiaulių 10,000; avių 5,000. Paduodamos kainos:

Galvijai: jaučiai, sulig gerumu nuo 9.70—13.75; karvēs 9.00—10.50; veršiai 9.25—11.25.

Kiaulēs, sulig svarumu, nuo 14.60—15.45; paršai 12.00—13.75.

Avįs, suo 9.00—12.50; ērai 14.00—16.75.

Tel. Armitage 984
DR. A. J. KARALIUS
Gydytojas ir Chirurgas
2121 N. Western Ave.
Chicago, Ill.

Telephone Drover 9693
Dr. A. A. Roth
RUSAS GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Specialistas Moteriškų, Vyriškų, Vaikų ir visų chroniškų ligų.
Valandos: 10—11 ryto, 4—5 po pietų, 7—8 vakare. Nedēliomis 10—1 po pietų.
3354 S. HALSTED ST., arti 34 ST.,
CHICAGO, ILL.

DR. G. M. GLASER
Praktikuoja 25 metai
Gyvenimas ir Ofisas
3149 S. Morgan St. kertē 32 st.
Chicago, Ill.
SPECIALISTAS
Moteriškų, Vyriškų ir Vaikų
Taipgi Chroniškų Ligų
OFISO VALANDOS:
iki 9 ryto, nuo 12 iki 2 po piet ir nuo 8 iki 8:30 vak. Nedēliomis vakarais ofisas uždarytas.
Telephone Yards 687.

Telephone Yards 5032
Dr. M. Stupnicki
3109 So. Morgan St., Chicago.
VALANDOS: nuo 8 iki 11 išryto, nuo 5 iki 8 vakare.

Telephone Humboldt 1278.
M. SAHUD M. D.
Senas Rusas Gydytojas ir Chirurgas.
Specialistas Moteriškų, Vyriškų ir Vaikiškų, taipgi Chroniškų Ligų.
OFISAS: 1579 Milwaukee Ave.
VALANDOS: 8:30 iki 10 išryto;
Kampas North Ave., Kambarys 206
1:30 iki 8 ir 7:30 iki 9 vakare.

Dr. Ramser
AKIŲ SPECIALISTAS

Prirenka visiems tinkamus akinius, egzaminuoja ir patarimus duoda dykai.
786-88 Milwaukee Ave., arti Chicago Ave. 2-os lubos. VALANDOS: Nuo 9 išryto iki vakaro. Nedēliomis nuo 9 išryto iki 2 po pietų.
Tel. Haymarket 2484.

BANKES' COFFEE
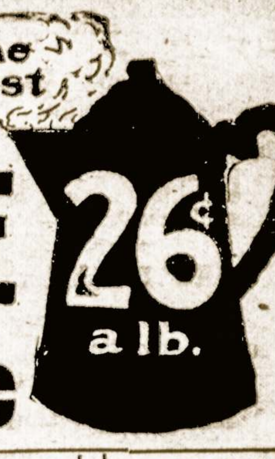

GARSI SANTOS KAVA
Visur parduodama po 28c ir po 30c, ... 19c

SVIESTAS	RYŽIAI	SVIESTAS	ARBATA
Geriausios smetonos geresnis, negu kur jus galite gauti .. 43c	Geriausios rųšies 12c. vertēs parsiduoda už 8½c	Geras stalavas sviestas .. 40c	Priimniausia, gvarantuota, vertēs 70c parsiduoda čia po... 40c

WEST SIDE			NORTH SIDE
1378 Milwaukee Av.	1644 W. Chicago Av.	3102 W. 22nd Street.	406 W. Division
2054 Milwaukee Av.	1836 Blue Island Av.	SOUTH SIDE	720 W. North Av.
1045 Milwaukee Av.	2612 W. North Av.	3032 Wentworth	2640 Lincoln Av.
1510 W. Madison St.	1217 So. Halsted St.	3427 So. Halsted	3244 Lincoln Av.
2830 W. Madison St.	1832 So. Halsted St.	4729 S. Ashland	8413 N. Clark.
	1818 W. 12th St.		

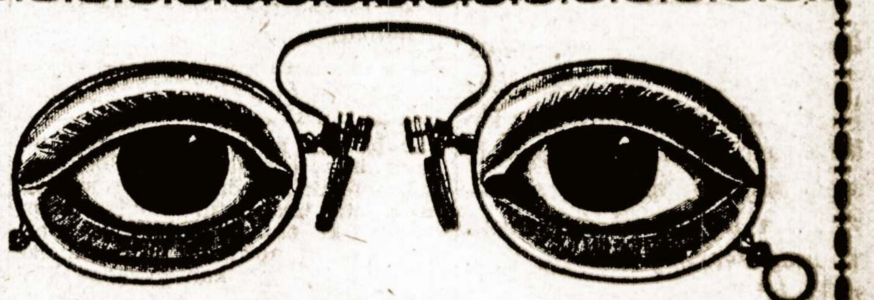
REIKALAUJI AKINIŲ
Jeigu kenti galvos skaudējimą,
Jeigu nuolatos Tau ašaros krinta iš akių,
Jeigu Tau skauda akys,
Jeigu skaitant raidēs susibēga į krūvą,
Jeigu spauda rodosi Tau dviguba,
Jeigu turi uždegimą akių,
Jeigu tau skauda akys skaitant arba siuvant, tuokart esi reikalingas akinių.
Duokite apžiurēti savo akis specialistui akių, kuris turi 15 metų patyrimo Šv. Vaitekaus parapijoje. Stiklai šlifuoti sulig jųsų akių ir akiniai padaromi belaukiant, labai vidutiniška kaina.
JOHN J. SMETANA
AKIŲ SPECIALISTAS
TĒMYKIT MANO UŽRAŠA.
1801 SOUTH ASHLAND AVE.
Kampas 18-tos gatvēs Ant Platt's Aptiekos 2-ras augštas.
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak. Nedēliom nuo 9 ryto iki 12 dieną.
Tel. Canal 5335

PIRMA NEGU PIRKSI GAUK MUSŲ KAINAS
Ant Durų, Lentų Remų ir Stoginio Popieros
CARR BROS. WRECKING CO.
3003-3039 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Daktaras WISSIG,
Specialistas iš Seno Krajaus
GYDO VISAS LIGAS VYRŲ IR MOTERŲ.
NEŽIURINT KAIP UŽSISENĒJUSIOS IR NEIŠGYDOMOS JOS YRA
Speciališkai gydo ligas pilvo, plaučių, inkstų ir puslēs, užnuodijimą kraujo, odos, ligas, žaizdas, reumatizmą, galvos skausmus, skausmus nugaroje, kosējimą, gerklēs skaudējimą ir paslaptingas ligas. Jeigu kiti negalējo jus išgydyti, ateikite čia ir persitikrinkite, ką jis jums gali padaryti. Praktikuoja per daugelį metų ir išgydē tukstančius ligonių. Patarimas dykai.
OFISO VALANDOS: nuo 10 ryto iki 8 val. vakare. Nedēlioms iki 12 dieną.
1900 BLUE ISLAND AVE., kampas 19-tos gat., viršuj Bankos. Tel. Canal 3263.

Aš Alena Kostovska, Šiendie Pasirodau Visai Publikai Akyse

Kas mane išgelbējo nuo varginančių ligų? Salutaras Bitteris. Aš per praeitus 4 metus buvau vos tik gyva. Aš kentējau nuo nevirinimo pilvo ir dispepsijos. Mažai tegalēdavau valgyt ir suvalgytas maistas suteikdavo man daug nesmagumo — atsiliepdavo skilvyj skausmai, rēžimas, gurgimas vidurių. Dieglīai suimdavo po krutine, šonuose ir strēnose. Niekur aš negavau pagelbos del savo sveikatos. Bet kada aš pradējau reikalauti Salutaras Bitteris ir Salutaras, Regulaatris, del moterų, pradējau gerai jausties, gerai valgyti ir dirbt, pasidarē smagu viskas. Per 6 mēnesius aš savo paveikslą nebegaliu pažint ir palikau laiminga naudodama Salutaras Bitteris. Kaina $1.00. Galima gauti geresniuose saliunuose ir aptiekose, o kur negali gaut, kreipkis į:
SALUTARAS CHEMICAL INSTITUTION
Žolēs nuo visokių blogumų.
P. J. BALTRENAS, PROF.
1709 So. Halsted St., Tel. Canal 6417 Chicago, Ill.

DR. HAIR
Specialistas ir Jo Veliausios Europiškos Metodos

Jei kiti negali išgydyti, ateikite pas mane. Mano prietaisai, Radio-Scope Raggi-X ir pilno įrengimo Bacteriologiška laboratorija ir Kraujo Egzaminacija atidengia man jusų tikrą ligą ir jei aš apsiimsiu gydyti jųsų ligą, jųsų sveikata ir spēka bus Jums sugrąžinta. Ateikit pas tikrą specialistą ir ne prie imituotojų. Tikras specialistas neklaus jųs, kur jums skauda ir kokią jųs ligą turite, bet jis jums pasakys pats, po apžiurējimo.
Dr. C. H. HAIR
Mentor Bldg.
Paimk elevatorį. Kambarys 122
Prieš North American Cafe.
39 S. State St. St. Kampas Monroe
Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakare. Nedēliomis nuo 10 ryto iki 1 val. po pietų.

IšRADEJAI
Jeigu norite gaut patentą savo išradimui trumpam laike ir jį parduot, rašykite reikalaudami dyko patarimo ir "Vadovo išradimų ką išrast ir kaip užpatentuot" ir rašytą Gvaranciją. Bandymai ir egzaminacijos modelių arba braižinių daroma DYKAI. Ofisas musų randasi Washington'e, kur yra Departamentas Patentavimo.
AMERICAN EUROPEAN PATENT OFFICES (NS)
256 Broadway. New York, N.Y.

Garsinkis 'Naujienose'

Pranešimai

[PASARGA.—Draugijų pranešimus skelbiame be užmokesties. Pranešimai betgi turi but priduodami iš vakaro, laiškeliu arba telefonu. Prisiųsti tą pačią dieną, kada spausdinamas dienraštis, nebegali but įdėti. —"Naujienų" adm.)

BIRUTIEČIAMS.

"Birutės" repeticija įvyks seredoj, birželio 13 d., 8 val. vakare, Mark White Square svetainėje. Valdyba.

Brighton Park, LSS. 174 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks ketverge, birželio 14 d., Maženo svet., 3824 S. Kedzie ave. ir 38 Pl. Kviečiami ir norintieji prisirašyti prie darbininkų organizacijos. F. Z.

Šiandie "Aušros" svet., 3001 S. Halsted st., įvyks LSS. VIII rajono valdybos ir Agitacijos Komiteto susirinkimas; taipgi ir kuopų organizatoriai ar sekretoriai yra kviečiami dalyvauti. Yra daug svarbių reikalų. Pradžai lygiai 8 v.v.

J. Šmotelis, 8 raj. sekret.

Keistučio Kliubo dramos skyriaus susirinkimas įvyks šiandie, taigi visi dramos skyriaus nariai malonėkite ateiti į šį susirinkimą, nes yra daug svarbių dalykų svarstymui. Bus renkami lošimui veikalai atcinančiame sezone. Vieta: T. Maženio svet., 3824 S. Kedzie ave., 7:30 v.v. Valdyba.

Rockford, Ill. — LSS. 75 kp. susirinkimas įvyks šiandie I. W. W. svet., 302 E. State st., 7:30 v.v. A. Meldažis.

Trumpa Lietuvių Kalbos Gramatika

ŠITA gramatika taip praktiškai parašyta, kad kiekvienas gali ir be mokytojo išmokti.

Kaina tiktai — 35c.

Galima gauti "Naujienų" Administracijoje.

1840 So. Halsted St., Chicago, Ill.

MACBETH

Tragedija penkiuose aktuose.

Parašyta William Shakespeare'o

Versta lietuvių kalbon (eilėmis)

Kleofo Jurgelionio

Šis veikalas turėtų rasties kiekvieno scenos mylėtojo knygynėlyje. Galima gauti "Naujienų" Administracijoje. Kaina apdaruose $1.00, be apdarų — 70c.

1840 S. Halsted St., Chicago, Ill.

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

Smulkųs Skelbimai

Smulkiems pasiskelbimams kainos:- 1 colis, sykį, 50 centų; dedant tą pati skelbimą ilgiau, už kiekvieną kartą colis vietos 25 centai.

Šios Naujienų Smulkiųjų Skelbimų skiltis tai geriausia priemonė tiek biznio tiek darbo žmonėms įvairiais savo reikalais pasiskelbti ir greičiausių pasekmių turėti.

Naujienas kasdien skaito tukstančiai žmonių. Jie turi visokiausių reikalų. Jie ieško įvairių progų. Pasisakykite jiems, ko geidžiate ir ką turite jiems pasiulyti. Kas turi ką nors parduoti; kas nori ką pirkti; kas ieško darbo arba reikalauja darbininkų, kas nori gaut kambarių, arba patsai turi kambarių kitiems išduoti, ir tt., pasiskelbkite šitose Naujienų skiltyse, o pamatysite, kaip be vargo ir menkiausiomis išlaidomis turėsite greičiausių pasekmių.

Skelbimus priima Naujienų Administracija, 1840 S. Halsted st., asmeniškai, paštu, arba telefonu: Canal 1506.

ASMENŲ JIEŠKOJIMAI

Pajieškau savo sunaus, Stepono Rugieniaus, 5 metai kaip Rockford gyvenant atsiskyrėm, labai norėčiau susižinoti, nes turiu labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas jį žinot meldžiu man pranešti, už ką busiu dėkinga. Girdėjau, kad gyvenąs kur apie New Yorką.

Magdelena Rugienė,
1609 S. Main S., Rockford, Ill.

Pajieškau Stepono Noreikos ir Jono Matuzo, abu Kauno gub., Telšių pav., Alsėdžių valsčiaus, Kalvarijos parapijos, Pasrujos kaimo. Girdėjau, gyvena Montreal, Canada. Malonėkite atsišaukti,

Jonas Rimkunas,
1314 N. Fulton St., Chicago, Ill.

PAJIEŠKAU savo brolio Konstantino Šloinio, Kauno gub., Telšių pavieto, Platelių parap., Kairupių sodžiaus. Pirmiau gyveno Chicago, Ill. Jis pats tegul atsišaukia arba kas jį žinote praneškite jo antrašą.

Nastazija Kniustienė,
416 Striecher st., Toledo, Ohio
"Naujienų" ofisą No. 121

Pajieškau Izidoriaus Martišiaus, angliškai vadinasi ir rašosi Jos. Martin. Ilgą laiką gyveno, Collinsville, Ill. Septyni metai atgal apleido Collinsville ir dabar dirba kur nors Illinois valstijos anglių kasyklose. Vyras apie 50 metų senas, nešioja didelius geltonus usus. Jis pats ar kas žino kur jis gyvena, malonėkite pranešti man šiuo adresu:

Vincas Raudonius,
231 N. Seminary st., Collinsville, Ill.

Pajieškau savo dėdžių, Kazimiero Antano ir Juozo Valaičių, visi trys pacina iš Suvalkų gub., Vilkaviškio pav., Pažerių val., Kupčiškių kaimo (parapijos Šunsku). Pirmiaus, rodos, gyveno Brooklyn, N. Y. Meldžiu atsišaukti greitai, nes turiu labai svarbų reikalą.

Jonas Valaitis,
1385 E. 26th St. Cleveland, Ohio.

JIEŠKO DARBO

PAJIEŠKAU DARBO už šoferį. Esu patyręs tame darbe ir turiu paliudijimą. Kam reikia, meldžiu atsišaukti: C. A. Z.
1840 So. Halsted St., Chicago, Ill.

REIKIA DARBININKŲ

REIKALAUJAME MOLDERIŲ IR PAGELBININKŲ "BENCH IR AIR SQUEEZER". ŠMILTYS PJAUSTOMA DYKAI. KOMPANIJOS NAMAS. —UŽDYKA PERNAKVOTI. AUGŠČIAUSIA MOKESTIS. VĖSI DIRBTUVĖ, ARTI EŽERO.—
MALLEABLE CO.,
HAMMOND. IND.

REIKALAUJA moterų arba merginų prie abelno darbo į
PRESBYTERIAN HOSPITAL
1753 W. Congress st., Chicago Ill.

REIKALAUJAME molderių: gerų, pastovių žmonių, prie varstoto arba spaudėjų; 20 nuošimtis pridedama prie regulerės nuo šmotų darbo kainos.
MISSOURI MALLEABLE IRON CO.,
East St. Louis, Ill.

REIKALAUJAME merginų dirbti į "ice cream" parlor. Lengvas darbas. Gera mokestis. Atsišaukite tuojaus.
3100 So. Halsted st., Chicago

RANDAI

ATIDUODAMA randon kambarys del vyrų, North sidės pusėj. Galima gauti ir valgis. Kreipkitės į V. Shadoff, 3-čias augštas. 624 N. May Str., Chicago, Ill.

ATIDUODAMA randon puikus kambarys, geri rakandai, vienam arba dviem vaikinam.
3256 So. Union ave., 3-čias augštas

PARDAVIMUI

PARDUODU troką visai mažai vartotą, už $250.00. Tinkamas bučersei, grosernei ir kitkam. Reikalaujanti panašaus troko kreipkitės pas 1652 W. 47th St., Chicago, Ill.

BARGENAS
Parduodama murinis namas labai pigiai. Atsišaukite į savininką šiuo adresu:
3149 So. Halsted St., antros lubos.

PARDAVIMUI

PARDUODU 7 kambarių rakandus vertės $1000.00. Parduodu tik už 100 dolerių. Pardavimo priežastis—važiuoju kitur. Kas nori pigiai įsigyti gerus rakandus, kreipkitės šiuo adresu.
5209 S. Halsted St., vienais trepais. Chicago, Ill.

PARDUODU greitu laiku saliuną. Biznis gerai cina. Pardavimo priežastis—noriu važiuot į kaimą. Norintįs pirkt atsišaukite į:
J. Karbauskas,
5133 W. 12th Str., Cicero Ill.

PARDUODAM pigiai trijų krėslų barzdaskutykla, dalies pinigų galiu palaukti, arba mainau ant automobiliaus. Norintis gero biznio atsišaukite pas savininką.
V. A,
2011 So. Halsted st, Chicago, Ill.
Phone Canal 6059

RAKANDAI

TURIU paaukauti $165 seklyčios setą vėliausios stailės už $30, valgomojo kambario stalą ir 6 krases už $20. Karpetas $10. Komodos, brasinės lovos, paveikslai, firankos. $800 Grojantis Pianas 1917 modelio, $200.00; $225 victrola ir rekordai — už $50.
Vartoti vos 90 dienų.
3019 Jackson Blvd., arti Kedzie Ave. Chicago. Ill.

EXTRA
Jauna pora priversta paaukauti savo puikius, beveik naujus rakandus už retai pigią kainą, $160.00 seklyčios setas, tikros skuros už $35. Vėliausios mados valgomojo ir miegamojo kambario rakandus, 2 puikių divonų, davenport, taipgi $525 pianu su 25 m. gvarancija už $115 ir $225 Victrola su brangiais rekordais už $60.00. Šis yra retas pigumas ir jums apsimokės patirti nežiurint kur jųs gyvenat. Viskas vartota vos 9 savaites. Parsiduos taipgi po vieną. Atsišaukite tuojaus. Gyvenimo vieta: 1922 So. Kedzie Ave., arti 22-ros gtv., Chicago, Ill.

NAMAI-ŽEMĖ

SAUGESNĖ VIETA PINIGAMS
NEGU BANKAS.
Indėkite pinigus į namus, gausite 10-tą,1 2 ir 15-tą nuošimtį. Jųsų pinigai bus visados jųsų. Nė ugnis, nė vanduo nesunaikins jųsų turto. Pirkite šiuos namus. Neš didelę randą. $840 gausite randos į metą. Geroje, lietuvių apgyventoje apielinkėje. Atsišaukite greitai šiuo adresu, gausite gerus namus ir ant lengvų išmokėjimų.
K. JAMONTAS,
1840 So Halsted St.. Chicago.

PRIVERSTAS grįžti ant savo farmos, Garsindamas "Naujienose" pardaviau savo biznį, dabar parduodu murinį namą ant 3-jų flatų, labai gražioj vietoj tarp lietuvių, ant 35-tos gatvės ir Lowe ave., No. 3524. Išlygos labai geros, kaina labai žema, pinigų mažai tereikia. Dabar tik morgičiai prisirokuos. Meldžiu apžiurėti, o vėliaus kreipties į savininką. Užtikrinu, kad bus parduota.

WM. SHIMKUS,
4714 13 St., Cicero, Ill.

PARDUOSIU ARBA ĮSMAINYSIU ANT LOTO 2-jų pagyvenimų naują murinį namą Lietuvių apgyventoj vietoj; norintįs daug pelnyt, atsišaukite laišku tuojaus:
A. J. FRANCKEWICZ
154 W. Randolph St., Chicago.

PASKOLOS-MORGEČIAI

ANTRU ir trečiu mortgage suteikiama paskola nuo $100 iki $5000.00 po 5 ir 6 pros apmokėjimui taksų, užmokėjimui interesų anį jųsų pirmo mortgage, pagerinimui jųsų nuosavybės, arba jei jųs pirkiniujate ir reikalaujate dar daugiau pinigų. Greitas ir mandagus patarnavimas, teisingas reikalavimas.
LOUIS STERN and COMPANY
MORTGAGE BANKERS
5 North La Salle Street, Chicago.
Telephone Main 4545.

AMATŲ MOKYKLOS

MOKYKIS SIUT MOTERIŠKUS RUBUS

Išmokiname piešimo, kirpimo formų, siuti naminius daiktus arba apredalus. Diplomas kiekvienam, kurs išsimokins: Valandos dieną arba vakarais del jusų parankumo. Už $10 išmokiname jus siut visokius drabužius.

DRESS MAKING COLLEGES,
2336 W. Madison gat., Western ave.
1850 Wells gatvė.

SARA PATEK, MOKYTOJA.

AMERIKOS LIETUVIŲ MOKYKLA

Mokinama: angliškos ir lietuviškos kalbų, aritmetikos, knygvedystės, stenografijos, typewriting, pirklybos teisių, Suv. Valst. istorijos, abelnos istorijos, geografijos, politikinės ekonomijos, pilietystės, dailiarašystės.

Mokinimo valandos: nuo 8 ryto iki 5 po pietų; vak. nuo 7:30 iki 9:30
3106 So. Halsted St. Chicago. Ill.

LIETUVIŠKA APTIEKA
East St. Louis, Ill.
529 Collinsville Avenue

Turiu už garbę pranešti lietuviams, gyvenantiems šioje apielinkėje, kad mes atidarėme vieną iš didžiausių lietuviškų aptiekų Amerikoje. Užlaikome amerikoniškus ir europejiškus vaistus, kaip tai: žoles, šaknis, trejes-devynerias. Žodžiu sakant, ko tiktai kam reikalinga. Musų kainos prieinamos, nebrangiau kaip kitur. Užkviečiame atsilankyti ir susipažinti su mumis ir musų kainomis. Taipgi užlaikome savo krautuvėj didžiausį išsirinkimą magiškų štukų.

DR. J. J. VIZGIRDAS,
Aptiekos užveizdėtojas.

DRAUGIJOS IR ORGANIZACIJOS.

A. C. W. A. LIETUVIŲ SKYRIAUS ADMINISTRACIJA:
Pirmininkas A. Chepaitis, 4812 W. 15th st., Cicero, Ill.
Pirm. Pagelb. — P. Shvelnis, 1442 Milwaukee Ave.
Raštininkas — G. Bložis, 3261 So. Halsted st.
Business Ag. — P. Galskis, 1327 N. Robey St.
Iždinikas — G. Katilius, 1685 Milwaukee Ave.

DRAUGYSTĖS "PALAIMINTOS LIETUVOS" VALDYBA 1917m.
B. Liubinas, pirmsėdis, 2229 W. 22nd St.
Jonas Petrauskas, pirmsėdžio pag., 664 W. 18th St.
Antanas Tamkevičia, nutar. rašt., 1948 String St.
Pranas Mikliunas, turtų rašt., 1906 So. Union Ave.
L. Kasparas, iždininkas, 3117 So. Wentwort Ave.

DRAUGYSTĖ DIDŽIOJO LIETUVOS KUNIGAIKŠČIO GEDIMINO KENSINGTON, ILL.
J. Gumuliauskas, pirmininkas, 149 E 107th Str.
J. M. Varekojis, pirmininko pagelb., 72 E 102nd St.
P. F. Grybas, prot. raštininkas, 123 E 104th Place
A. Narbutas, fin raštininkas, 27 E 102nd place
F. Shedvilas, kasierius 341 Kensington ave.
Susirinkimai atsibuna kas paskutinę pėtnyčią kiekvieno mėnesio, 7:30 val. vakare, F, Shedvilo svetainėje, 341 Kensington ave.

CHICAGOS LIETUVIŲ DRAUGIJOS SAVITARPINĖS PAŠALPOS VALDYBA 1917 METAMS.
Pius Dubickas, pirmininkas, 2129 W. 21st Str.
Jonas Degutis, nutarimų sekr., 2228 Coblenz str.
Pranas A. Druktainis, turtų sekr. 1604 North ave.
Kazimieras Čepukas, iždininkas, 1648 Division Str.
August Moldenhauer, daktaras, 1554 W. Chicago, Ave.
Susirinkimai atsibuna kas antrą nedėldienį kiekvieno mėnesio, Związek Polek svetainėje, 1315 N. Ashland ave., arti Milwaukee ave.; pradžia 2 val. po piet.

S.L.A. 212 KUOPOS VALDYBA KENOSHA, WIS.
H. Labanauskas, pirmininkas, 819 Edward St.
Juozas Sakelis, vice pirmininkas, 1806 Center St., Racine, Wis.
T. Varanavičius, prot. raštininkas, 202 N. Hawland Ave.
Kaz. Brazevičius, fin. raštininkas 402 Lincoln St.
Kaz. Brazevičius, iždininkas, 402 Lincoln St.
Juozas Kasputis, Organizatorius, 653 Garden St.
S. J. Balčaitis, Org. pagelbininkas, 29 Rice Ave.
Vl. Bielskis, iždo globėjas 566 Grand ave
St. Zeleckas, iždo globėjas, 462 Jenne St.
T. Varanavičius, nukentėjusių nuo karės komiteto narys, 202 N. Hawland Ave.
F. Rasčius, nuk. nuo karės k-o narys 50 S. Hawland, Ave.
F. Rasčius, slaptas ligonių lankyt., 50 S. Hawland Ave.
J. N. Palt, S.L.A. 212 kp daktaras, 158 Main St.

DR-STĖS "LIETUVOS BALSAS" VALDYBA, KENOSHA, WIS.
Kaz. Braževičius, pirmininkas, 402 Lincoln St.
Juoz. Macnorius, vice-pirmininkas, 321 Middle St.
Feliksas Bartkus, prot. raštininkas, Bronson St., R. F. D. 36.
Kaz. Orlauskis, fin. raštininkas, 818 Jenne St.
Ant. Pakšis, Iždininkas 462 Jenne St
Bar. Gaušaitė, iždo globėja, 173 Milwaukee ave.
Vl. Kačiučiavičia, iždo globėjas, 14 Congress St.
Jonas Kasiulis, maršalka 653 Garden St.
Feliksas Dapkus, maršalka, 917 Jenne St.
Ant. Bubelis, teisėjas, 313 Quince St.
Juoz. Jurevičius, vėlaunešis, 152 Main str.
Petras Milauskas, vėlaunešis, R. 35 Box 90.
Juozas Zilius, durininkas, 614 Market St.

LIETUVIŲ MOTERŲ APŠVIETOS DR-JOS CENTRO VALDYBA 1917m.
K. Katkevičienė, prezidentė, 2252 W. 22nd St.
M. Dundulienė, susinešimų sekretorė 1915 So. Halsted St.
P. Balickienė, iždininkė, 3443 S. Union ave., Chicago.
Kasos globėjos:
K. Paršiukaitė, Chicago, Il.
A. Klimavičiutė, Chicago, Ill.
V. Jurkevičienė, Herrin, Ill.
Siunčiant į centrą mokestis, money order ar čekį, reikia išpirkt iždininkės vardu ir siust susinešimų raštininkei.

TAUTIŠKOS DRAUGYSTĖS MYLĖTOJŲ BROLIŲ IR SESERŲ ADMINISTRACIJA 1917 m.
KENSINGTON, ILL.
D. Uzgalis, prezidentas, 312 E. Kensington ave.
W. Markauskis, vice-prezidentas, 355 E. Kensington ave.
Frank Yurkus, prot. raštininkas, 355 E. Kensington ave.
Antanas Bertašius, fin. raštininkas, 349 E. 115 St.
Antanas Enzbigelis, kasierius, 352 E. Kensington ave.
Mitingai atsibuna kas pirmą pėtnyčią kiekvieno mėnesio, vakare, F. Shadvillo svetainėj, po N 341 E. Kensington ave. Įstojimas pagal Dr-stės nutarimą: 30 metų amžiaus senumo $1.00; nuo 30 iki 35 metų — $2.00; nuo 35 iki 40 metų — $4.00. Tas įstojimas tiktai bėgiu 1917 metų.

- Garsinkitės NAUJIENOSE

DRAUGIJOS

LIETUVIŲ MOTERŲ PROGRESYVIŠKO SUSIVIENIJIMO 9 KUOPOS VALDYBA 1917m.
A. Miščikaitienė, organizatorė, 3500 So. Emerald ave.
P. Balickienė, nut. raštininkė, 3443 So. Union Ave.
K. Paberelytė, finansų raštininkė, 1315 Girard St.
D. Girdvainienė, iždininkė, 3255 So. Halsted St.
M. Dundulienė, kasos globėja, 1915 So. Halsted St.
A. Kubutienė, kasos globėja.

L. M. APŠVIETOS DRAUGIJOS 1mos KUOPOS VALDYBA 1917m.
A. Miščikaitienė, pirmininkė, 3500 So. Emerald Ave.
M. Radzevičiutė, nut. raštininkė, 8363 Kerfoot Ave.
E. Ulkiutė, finansų raštininkė, 2137 W. 21 Place.
E. Satkauskienė, iždininkė, 3423 So. Halsted St.
O. Dobrovolskienė ir
A. Pabaržkienė, — kasos globėjos.

LIETUVOS SUNŲ DRAUGYSTĖS VALDYBA, SHEBOYGAN, WIS.
P. J. Rimkus, pirmininkas, 1133 Indiana Ave.
J. Manelis, pirmininko pagelb., 1533 S. 10th St.
S. Dambrauskas, protokolų rašt., 1227 S. 8th St.
G. Mikelaitis, finansų rašt., 1128 N. 8th St.
J. Makarevičia, kasos globėjas, 1723 S. 9th St.
J. Rutkauskas, kasos globėjas 1013 Clara Ave.
A. Salsius, maršalka, R. 3, Box 180 Sheboygan, Wis.
Susirinkimai įvyksta kas mėnesį 1-mą pėtnyčią.

PALAIMINTOS LIETUVOS VALDYBA 1917 m.
B. Liubinas, pirmininkas, 2129 W. 21 St.
J. Petrauskas, pirmininko pagelbin. 664 W. 18th Street.
A. Tamkevičia, nutar. raštininkas, 1948 String St.
Pran. Mikliunas, turtų raštininkas, 1906 So. Union Ave.
L. Kasper, iždininkas, 3117 So. Wentworth ave.

GVARDIJOS L. K. MINDAUGIO N1 VALDYBA 1917 m.
Antanas Raminis, pirmininkas, 2040 S. Halsted St., Chicago.
Vincentas Danta, prot. raštininkas, 2000 S. Halsted St., Chicago.
Silvestras Dargis, fin. raštininkas, 638 W. 18 St., Chicago.
Juozapas Zautro, kont. raštininkas, 1911 Canalport ave., Chicago.

NAUJIENŲ AGENTŪROS

Agentai, užžiurintįs platinimą "Nnų" savo miestuose arba distriktuose. Pas juos galima gauti pirkti "Naujienas" pavieniais numeriais.

CHICAGO, ILL.
18-tos gatvės Skyrius: J. Šlajus, "Naujienose", 1840 S. Halsted St.
North Side Skyrius: P. Pučkorius, 1579 Milwaukee Ave., 2-ros lubos
Bridgeport Skyrius: J. Jakubauskas, 3346 S. Halsted st.
Englewood Skyrius: B. Masiunas, 8127 S. Normal Ave.

Brighton Park:
Mr. Smith, 3813 S. Kedzie Ave.,
J. Minkevičia, 3848 S. Albany Ave.
Žurauskas, 4053 S. Maplewood av.
Atlantic City Skyrius:
A. Janauskas, 4563 Wentworth av.
F. Sandarga, 5418 S. Princeton av.
Kensingtono, Roselando ir Burnsidės.
Skyrius: S. Misiunas, 149 E. 107th St.
West Side Skyr.: A. Ambrozevičius, 2337 S. Leavitt St.
Town of Lake Skyrius: J. Kaulinas, 4601 Hermitage ave., Chicago.

ILLINOIS VALSTIJOJ:
Cicero, Ill. J. Matulis, 1314 S. 51st Ct
St. Charles, Ill.: W. Grabauskas, 19 W. 2nd St.
Melrose Park, Ill.: Chas Kochones, 2005 W. Lake St.
Springfield, Ill.: K. Lagunas, 1716 Matheny Ave.
DeKalb, Ill.: Mike Taruti, 1148 Market St.
Divernoon, Ill.: W. A. Žilinskas, Box 210.
Rockdale, Ill.: via Joliet, D. Lukša, 140 Moen Ave.
Westville, Ill.: St. Mazremas, Barber Shop, State St.
Waukegan, Ill. J. Miloszevičė, 801 — 8th St.
So. Chicago, Ill.: Max Feldman, 8904 S. Houston Ave.
Rockford, Ill.: St. Petrauskas ir Račkevičė, 1012 S. Main St
W. Pullman, Ill.: W. Pilypas, 720 W. 120 St.
Harvey, Ill.: Z. Putramentas, 15725 Finch Ave.
Chicago Heights, Ill.: M. Remeika, 1330—15th Ave.
Spring Valley, Ill.: A. Jukubauskas, 516 Cleveland St.
Kewanee, Ill.: K. Valančiunas, 506 E. 7 St.
Pana, Ill.: W. W. Petraitis, 210 W. Wash St.
Livingston, Ill.: K. E. Bertulis,
E. St. Louis, Ill.: Žičkus, 459 Collinsville Ave.
Springfield, Ill.: K. Stočkus, 1530 Sangamon Ave.
E. St. Louis, Ill.: K. Žukauskį, 123 St. Clair Ave.

MASSACHUSETTS VALSTIJOJ:
Montello, Mass.: B. P. Miškinis, 35 Arthur St.
Worcester, Mass.: M. Paltanavičius, 15 Millbury St.
Montello, Mass.: P. Kurpius, 175 Ames St
Montello, Mass.: A. Puodžiunas, 135 Ames St.
Lowell, Mass.: J. Boumil, 50 Charles St.
Lawrence, Mass.: A. Ramanauskas, 101 Oak St.
Montello, Mass.: P. Stiga, 5 Arthur St.

NAUJIENŲ AGENTŪROS

NEW JERSEY VALSTIJOJ:
Elizabeth, N. J.: D. Bočkus, 211 First St
Paterson, N. J.: A. Atkind, 273 River St
Harrison, N.J.: A. Gavėnas, 64 Cleveland Ave
Newark, N.J.: P. Lukšis, 314 Walnut St.
Bayonne, N. J.: A. Schwartzburg, 13 W. 23rd St.
Cliffside, N. J.: K. Steponavičė, Box 17.

NEW YORK VALSTIJOJ:
Yonkers, N. Y. H L: Weiss, 102 Riverdale Ave.
Brooklyn, N. Y.: A. Struminski, 184 Grand Str.
Albany, N.Y.: M. Lazarko, 196 N. Boulevard
Amsterdam, N.Y.: Mr. Males, 145 E. Main St
Rochester, N.Y.: M. Zukaitis, 451 Hudson Ave.
Amsterdam, N.Y.: J. Mikenas, 235 E. Main St.

MARYLAND VALSTIJOJ:
Baltimore, Md.: J. Aleknevicz, 650 W. Lombard St
Baltimore, Md.: J. Filipovicz, 437 S. Paca St
Baltimore, Md.: F. J. Lažauskas, 637 Lombard St

IOWA VALSTIJOJ:
Cedar Rapids, Iowa.: F. T. Martin, 1209 S. 3rd St
Sioux City, Ia.: Jos. M. Budrakas, 2510 Correctionville Rd

OREGON VALSTIJOJ:
Portland, Ore.: Omara News Co.

NEBRASKA VALSTIJOJ:
So. Omaha, Nebr.: W. Waskel, 3223 O St
So. Omaha, Nebr.: A. Zalpis, 5418 So. 32 St

OHIO VALSTIJOJ:
Cleveland, Ohio.: F. Januška, 1411 E. 59 St
Cleveland, O.: A. Valenton, 2120 St. Clair Ave

PENNSYLVANIA VALSTIJOJ:
Bridgeville, Pa.: T. Gelchis, P. O Box 407
Cuddy, Pa.: Savikaitis, Box 262.
Pittsburgh, Pa.: Fort Pitt News Co. Liberty Ave and Grant St
Kulpmont, Pa.: Jos. Burauskas,
Pittsburgh, Pa., F. Krasowski, 2809 Penn Ave
Pittsburgh, Pa.: J. Katkus, 2204 Forbes St
Pittsburgh, Pa.: F. Tevlovich, 2228 Tustin St
Duquesne, Pa.: K. Lideka, 306 Hamilton ave
Scranton, Pa.: J. Teleysh, 1726-28 Jackson St

MICHIGAN VALSTIJOJ:
Grand Rapids, Mich.: J. Žilinskas, 452 W. Leonard St
Saginaw, Mich.: S. Joškeviče, 2707 Washington Ave

INDIANA VALSTIJOJ:
E. Chicago, Ind.: A. Mikšis, 5016 Baring Ave
Indiana Harbor, Ind.: Bol. Bolotov 3814 Deodor St
Gary, Ind.: V. Vaičiliaitis, Box 122 Tolleston Station
Clinton, Ind.: Jonas Mazuolis, P. O. Box 594
Gary, Ind.: D. Bassin, 1214 Broadway

WISCONSIN VALSTIJOJ:
Kenosha Wis.: K. Paukštis, 809 Park St
Racine, Wis.: Tony Vegela, 237 Lafayette ave
Racine, Wis.: John Margis. 1005 Gideon Ct

CONNECTICUT VALSTIJOJ:
Tarrington, Conn.: V. Kelmelis, 62 Lewis St
Waterbury, Conn.: J. Pruselaitis, 775 Bank St
New Haven. Conn.: J. Vaitkevivius, 286 Wallace St

WEST VIRGINIA VALSTIJOJ:
Minden, W. Va.: J. Endrijauskas, Box 128

Dr. A. R. Blumenthal

AKIŲ SPECIALISTAS
Akis egzaminuoja dykai

Gyvenimas yra tuščias, kuomet pranyksta regėjimas.
Mes vartojam pagerintą Ophthalmometer. Ypatinga doma atkreipiama į vaikus.
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vakaro; nedėliomis nuo 10 iki 11 dieną.
4649 Ashland Avenue
kampas 47 St.

DR. M. HERZMAN
IŠ RUSIJOS
Gerai lietuviams žinomas per 16 metų kaipo patyręs gydytojas, chirurgas ir akušeris.
Gydo akių ligas ir chroniškas ligas, vyrų, moterų ir vaikų, pagal naujausias metodas X-Ray ir kitokius elektros prietaisus.
Ofisas ir Labaratorija: 1025 W. 18th St. netoli Fisk St.
VALANDOS: Nuo 10—12 pietų, ir 6 8 vakarais. Telephone Canal 3110.
GYVENIMAS: 3412 S. Halsted Street
VALANDOS: 8—9 ryto, tiktai.

TELEPHONE YARDS 2721
DR. J. JONIKAITIS
Medikas ir Chirurgas
3315 S. Halsted St., Chicago

Dr S. Biežis
Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas 2359 S. Leavitt St.
Valandos 4—6 ir 7—9
Tel. Canal 3877.

Dr. Povilas Zilvitis
Lietuvis Gydytojas, Chirurgas
3203 S Halsted St., Chicago.
Tel. Drover 7179.

DR. A. I. EPSTEIN
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialistas moteriškų, vyriškų, ir vaikų ligų.
Ofisas ir Gyvenimas:
3600 S. Halsted St., kampas 36 Str.
Telephone Drover 4974.
Ofisas atdaras iki 10 val. ryto, 1—3 po pietų ir vakarais.

Tel. Drover 7042
Dr. C. Z. Vezelis
Lietuvis Dentistas
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak.
Nedėliomis pagal sutarimą.
4712 So. Ashland Ave.
arti 47-tos gatvės,

Norint Ko Pirkties
eikite į tas sąkrovas, kurios skelbiasi jusų dienraštyje
NAUJIENOSE

DARBAS

Knyga parašyta garsaus francuzų rašytojo Emile Zola. Tai užimantis romanas, kuris nušviečia daug karžygiškų dalykų.

Skaitydamas romaną D a r b a s, skaitytojas pamatys, kaip žmogus pilnai apsišvietęs padaro iš pragaro rojų, kur paskui visi linksmai gyvena. Knyga turi 300 puslapių. Kaina 75c.

"NAUJIENOS"
1840 So. Halsted St., -:- Chicago, Ill.